

Največji slovenski tednik v Zedinjenih državah

Ishaja vsako sredo.

NAMOV
uredništva in upravnika:

1951 W. 22nd Place
Chicago, Ill.

The largest Slovenian Weekly in the United States of America.

Issued every Wednesday

OFFICE:

1951 W. 22nd Place
Chicago, Ill.

No. 17. Štev. 17. Chicago, Ill., 2. maja (May) 1917. Leto III. Volume III.

OBVEZNA VOJAŠKA SLUŽBA UVELJAVLJENA

Lokalne vesti.

POZOR ROJAKI!

Chicago, Ill. — Skoro bo triletna najstrašnejša in najbolj krivična vojna tu, ki jo je povzročila nemška imperialistična osvojevalna politika. Slovenski narod je bil v tej vojni prisiljen, da se bori za one, ki so bili krivi njegovega uboštva in da je bil Slovenec na svoji rodni grudi tujec brez prava. Kadar se bode sklepal mir, bo tudi naš narod zahteval ono, kar mu spada in kar potrebuje, da se bodo svobodno razvijali in šel istočasno z drugimi narodi po poti napredka v svojo korist in svoj blagor.

Zavezniki, posebno pa Združene države bodo zahtevale, da se mora dati malim narodom svoboda. V tem programu smo tudi mi Slovenci. Treba pa je, da tudi naši povzdignemo glas, da se tudi od nas čuje, da se mora tega važnega programa in da tudi res delujemo v tej smeri. Radi tega bo priredila "Slovenska Narodna Zveza v Chicagu" javen shod; ki se bo vršil danes v sredo dne 2. maja ob 8. uri zvečer in sicer v Veniki Narodni dvorani na vogalu 18. ceste in So. Racine Ave.

Glavni govornik bude Rev. M. Kebe iz Pennsylvanije. Vabijo se s tem vse Slovenke in Slovenci, da se tega shoda brez izjeme udeležijo, da se zavedajo zgodovinsko važnih dogodkov, in kakor že gori omenjeno, da se tudi od nas Slovencev kaj čuje.

Ivan Kušar.

Člane društva sv. Štefana št. 1. K. S. K. J. opozarjamo na naznanilo društv. I. tajnika priobčeno na H. strani lista. Prihodnja seja se vrši v soboto zvečer dne 5. t. m. Pridite vsi na sejo!

S tem izrekom prisrčno zahvaloval sobratu Frank Mravljia, ki je pri vajah naših minulih sedel. iher večkrat pomagal kot šepetalec; tako tudi pri uprizoritvi predzadnjo nedeljo popoldne in zvečer. — Mart. Senica, preds. društva sv. Štefana št. 1. K. S. K. J.

Dne 25. aprila t. l. so bile razne policijske stražnice našega mesta posebno zaposlene, ko so prihajali vsled ukaza polic. komisarja, v mestu živeči nemški in avstrijski podaniki razno orožje. Na podlagi zadnje predsednikove proklamacije ne sme imeti doma, ali pri sebi noben nenaturaliziran Nemec ali Avstrijec kakakega orožja. Vse to orožje se bo varno shranilo in vrnilo lastnikom nazaj po končani vojni.

Policijski načelnik Schuttler je izdal odredbo, da se mora zana-prej nemškega ali avstrijskega podanika, živečega v Chicagu a-retirati, če se najde pri njem ka-ke vrste orožje. Dotičniki bodo o-stali v zaporu do konca vojne.

Minulo soboto se je mudil v Chicagu bivši predsednik Theo. Roosevelt vsled povabila Narodne obrambne Lige. Ljudstvo ga je pozdravljalo na kolodvoru in v dolenjem delu mesta tako bur-no kot se nikdar poprej. Polkov-nik Roosevelt je navduševal ob-činstvo za vojno, v prvi vrsti pa da bi smel odriniti s svojimi divi-zijami na francosko. Zvečer ob 8 uri se je vršil v veliki dvorani "Amphitheater" javen ljudski shod na katerem je Roosevelt go-ovoril poldrugo uro. Tega shoda se je udeležilo nad 18,000 domo-ljubnih poslušalcev.

PREDLOG ZA OBVEZNO VOJAŠKO SLUŽBO SPREJET.

Washington, D. C. 28. aprila. — Danes, že pozno v noč se je v kongresni in senatski zbornici z večino sprejelo predlog za obvezno, ali splošno vojaško službo. To-čka glede nabiranja prostovoljcev je bila ovržena v poslanski zbornici z 313 proti 109 glasovi.

V kongresu je bilo oddanih za splošno vojaško obveznost 397 glasov, nasprotnih pa 24. Senatska zbornica je sprejela ta zakon-ski načrt z 81 proti 8 glasovi. Ven-dar se pa za sedaj še ni določilo minimalne in maksimalne starosti za vojaško službo. V tem oziru je bilo namreč več predlogov. Eni so bili za uvedbo vojaškega službova-nja za novince v starosti od 19. do 25 leta; drugi od 21 do 27 leta; zopet drugi pa od 21. do 40. leta. V svrhu postavne določbe te sta-rosti se bo vršila konferenca pri-hodnji teden med obema zbornica-ma.

Splošne določbe in izjeme.

Nova vojaška predloga bo za-vezovala sledeče določbe:

Kmalu po 1. juniju t. l. se bo moral vsak civilni moški v starosti od 21. do 40. leta registrirati na pristojnem mestu.

Določeno število vojaških no-vincev, katere se namerava pri na-borih določiti za našo armado zna-ša 1,000,000 mož.

Vlada ne odobrava tvoritve od-delkov, sestavljenih iz prostovolj-cev.

Nadomestitev kake, vojaški dol-žnosti podvržene osebe s kako drugo osebo, ali celo z denarno od-kupnino vlada prepoveduje.

Vsaka posamezna država bo morala dati toliko vojaških no-vincev, kolikor se jih bo v primeri po skupnem številu prebivalstva določilo.

Rugularna ali stala armada se bo povečala na 293,000 mož, narodno gardo, ali milico pa na 329,954 mož. Najvišje določeno število skupne ameriške armade bo zna-šalo 1,900,000 mož.

Plačo navadnim vojakom se bo v vojnem času povišalo z \$15.00 na \$30.00 mesečno.

Kongresna in senatska zbornica je dala zajedno predsedniku Zdu-ženih držav polno moč in pravico, da sme po svoji volji prepovedati prodajo in uživanje alkoholnih pi-jack po vojašnicah in taboriščih. Vsled tega se bo moralo vojaštvo in tudi častniki zdrževati opojne pijače.

Izjeme.

Od prisilnega vojaškega službo-vanja bodo izvzeti: podpredsednik Združenih držav, člani legislativ-nega izvrševalnega in sodnijskega departamenta Združenih držav in posameznih držav; člani verskih organizacij, ali sekt, ki ne odo-bravajo vojne in duhovniki raznih veroizpovedovanj ter bogoslovci.

Predsednik Združenih držav i-ma tudi pravico oprostiti od voja-ske službe gotove carinske uradni-ke, delavce po arzenalih, ladjedel-nicah, orožarnah, pilote in moštvo trgovske mornarice; osebe zapo-slene pri gotovih industrijskih podjetjih, farmarje, osebe, ki pre-življajo družine (oženjene moške z otroci), dalje telesno in duševno pokvarjene osebe in gotove osebe, ki so v zvezni službi.

Rooseveltova armada.

Bivši predsednik Theodore Roo-sevelt namerava zbrati skupaj 4 divizije prostovoljcev in tiste po-peljati na francosko bojišče. O tej

točki se je že po zaključku glosa-vanja debatiralo tudi v senatski zbornici. V slednji je bil označen predlog zavržen z 170 proti 106 gla-sovi, v senatu pa sprejet z 56 proti 31 glasovi. Nekaj poslancev je za-trjevalo, da nima Roosevelt še do-volj skušnje poveljevati tolikim divizijam vojaštva in da naj bi se za to določilo že kakakega skušene-ga in starega ameriškega generala. Prijatelji Roosevelta bodo sedaj še enkrat skušali dobiti v kongre-su tozadevno dovoljenje.

La Folettejev predlog.

Washington, D. C. 30. aprila. — Senator La Folette iz Wisconsin, ki je glasoval minulo sredo proti splošni vojaški obveznosti bo skušal prodreti s svojim dostavkom k tej predlogi, da naj se da to to-čko vsemu ameriškemu ljudstvu na splošno glasovanje. Težko, da se bo La Foletteju ta namen po-srečil, ker je bil tozadevni zakon-ski načrt že sprejet v obeh zbor-nicah.

Senator Gronna, ki je bil tudi nasproten obvezni vojaški službi, ima izdelan zakonski načrt, da naj vlada prepove za časa vojne uporabo žita za izdelovanje opoj-nih pijač.

VLADA IN DRAGINJA.

Washington, D. C. 30. aprila. — Vlada namerava uvesti stroge in ostre postave, s katerimi se bo skušalo omejiti sedanjo draginjo in preteče pomanjkanje živil. V to svrhu bosta dodeljena poljedelj-skemu tajniku še dva pomožna tajnika. Vlada bo po svojih nad-zornikih strogo pazila, da ne bodo smeli kapitalisti spravljati skupaj velikih množin blaga v svrhu špe-kulacije, da se ne bo smelo mešati moke in delati na borzi umetne cene živilom. Po večjih mestih se bo ustanovilo in otvorilo državne tržnice, kjer bo dobivalo ljudstvo blago po primernih cenah. Zae-no bo izdalo poljedelsko tajništvo na vse ameriške farmarje oklice, da naj skušajo tekoče leto pridelati več živil kot zadnje leto.

GROZNA RAZSTRELA V RU-DNIKU — 33 SLOVENCEV MRTVIH.

Trinidad, Colo., 27. aprila. — Danes zjutraj se je pripetila v Ha-stings rudniku blizu Ludlowa, ki je last znane Victor American Fuel Co. grozna razstrelba plina, da je vse vzhode in izhode premogovnika zasulo. V tem gorečem ro-vu se nahajalo 3600 čevljev glo-boko 119 rudarjev, katere čaka gotova smrt. Rešilno moštvo, ki se je podalo kmalu po razstrelbi na lice mesta trdi, da mu je nemogo-če priti zajetim rudarjem na po-moč.

Rudniška družba je izdala da-nes imenik, da se pogreša še 119 imen žrtve; med žrtvami se nahaj-a tudi David Reese rudniški nad-zornik; David William "pit boss"; H. J. Millard "fire boss"; 25 kom-panijskih mož in 91 rudarjev. Superintendent Cameron je mne-nja, da je malo upanja, da jih bo mogoče rešiti.

Vzrok razstrelbe.

Rudniški uradniki zatrjujejo, da ni nihče te razstrelbe nalašč povzročil s kako bombo, kakor je govorica med ljudstvom. V o-nem rudniku se je nahajal že več let strupeni plin in se je najbrž pri-petila razstrelba vsled neprevi-dnosti kakakega delavca, ali pa sla-bih ventilacij v rovu. Slična raz-strelba se je namreč pripetila v tem rudniku že leta 1913.

Poleg rešilnega moštva Victor American Fuel Co. je bilo pokli-

eano k rešitvi tudi moštvo Colora-do Fuel and Iron Co., ki je delalo ravno v nekem rudniku onstran hriba, kjer se je pripetila raz-strelba.

Prve žrtve spravili na površje.

Denver, Colo. 27. aprila. — Semkaj iz Hastingsa se poroča, da je rešilno moštvo dospelo do prvih žrtve razstrelbe v označenem ru-dniku. O tem je državni rudniški nadzornik Charles J. Dalrymple tudi obvestil guverneja Carterja. Ta rudniški nadzornik zatrjuje, da je dospelo rešilno moštvo že do 2000 čevljev v rov. Več kot sto ru-darjev je še zajetih za gorečimi stenami premoga in uhodi, katere bo zelo težko rešiti.

33 slovenskih žrtve.

Nek dopisnik dnevnika "P" je iz Trinidada. Colo. brzojavno na-znanil žalostno vest, da se nahaja, kakor znano med žrtvami te ka-tastrofe tudi 33 Slovencev. Pet iz-med teh spada k S. N. P. J.

Težko je za danes še dognati, če je med temi žrtvami tudi kaj čla-nov naše K. S. K. J. V adresarju našega lista najdemo samo 2 ime-na članov naše Jednote iz Hasting-sa, Colo., in sicer:

V Hastingsu: Anton Pozlep, box 127, član društva št. 47; in Jakob Zele, box 11, član društva št. 195. V Trinidadu je pa Anton Kalčić, 500 St. John St., član društva št. 7. Takoj ko smo čitali v angleških listih o tej katastrofi, smo pisali po "Special Delivery" označenim trem našim čitateljem, ozir. čla-nom za bolj podrobno pojasnilo. — Upamo, da nam bo mogoče že v prihodnji številki naznaniti bolj podrobno o teh 33 slovenskih žrtvah.

VOJNA KOMISIJA OBISKALA WASHINGTONOV GROB.

Washington, D. C. 29. aprila. — Člani angleško francoske komisije sestoječe iz francoskega maršala Joffre, justič. ministra Viviani in angl. ministra za zunanje zadeve Balfourja so večeraj obiskali v Mount Vernonu grob prvega ame-riškega predsednika Georga Wash-ingtona. Joffre je položil v i-menu francoskega naroda na grob veliko bronasto palmo v francoskih barvah, Balfour pa vene-s s sledečim napisom: Poklonje-no od angleške vojne komisije v nesmrtni spomin George Wash-ingtonu, vojaku, državniku in domoljubu — ki bi se danes rado-val, ako bi videl državo, koje je bil po rojstvu podanik — in dr-žavo, katero je njeogov ženij pokli-cal v bojevanje stran ob strani, da bi bilo človečanstvo osvobodeno podanštva napram vojaškemu despotizmu.

Pri tej redki priliki so plapolale nad Washingtonovo rakvo tri za-stave: ameriška, francoska in an-gleška.

Ker je dobil francoski maršal Joffre tudi v imenu mesta Chica-go, Ill. uradno povabilo, da naj to mesto obišče, se bo najbrže temu povabilu odzval dne 7. maja t. l.

JOFFRE PROSI DEJANSKE POMOČI.

Washington, D. C. 27. aprila. — Večraj popoldne se je posvetoval francoski maršal Joffre dve uri z našim vojnim tajnikom Baker-jem. Glavni namen tega pogovora je bil, da naj bi Združene države tudi dejansko pomagale Franciji, ali da bi naj ji poslale nekaj čet na zapadno fronto. Maršal Jof-fre je natančno razložil sedanji vojni položaj in situacijo zavezni-

kov in je povdarjal nujno potre-bo ojačenja cele armade v svrhu dosege popolne zmage nad Nem-ci. Anglija je bila prisiljena ne-davno zopet odpoklicati nadalj-nih 500,000 novincev pod orožje.

Za enkrat naj bi poslale Zdu-žene države na Francosko tekoni tega leta kakih 50,000 mož mo-čno armado. Ta ekspedicijska ar-mada bi lahko dosti storila na za-padni fronti; poleg tega bi pa a-meriško vojaštvo vzbudilo med francoskimi in angleškimi bojev-niki mnogo navdušenja in pogu-ma, zaeno bi pa zadalo strah pru-skemu militarizmu.

Maršal Joffre ni prosil dejans-ke pomoči uradnim putem v ime-nu svoje vlade, temveč je dal v pogovoru le nasvjet našemu voj-nemu tajniku. Vojni tajnik Baker ni hotel danes ničesar zanesljive-ga dati v javnost, kake korake bo v tem oziru ukrenil; skoro go-tovo se ne bo še tekom leta 1917 poslalo na evropsko bojišče nobenih ameriških čet, ker Amerika še ni z mobilizacijo gotova. Pač se pa sodi, da bo dobila Francija pol milijona ameriških vojakov na pomoč; to pa še te prihodnjo pomlad.

VELIKO NAROČILO.

New York, N. Y. 30. aprila. — Francoska vlada je sklenila s tu-kajšno banko Kennedy, Mitchell and Co. pogodbo za nabavo raz-nega gradbenega materiala v znesku 200 milijonov frankov. Za ta denar se bo kupilo od raznih ameriških tvrdk les in železo za stavbe in razne druge potrebsi-ne. Francoska vlada je določila, da bo skušala takoj po končani vojni prenoviti in zgraditi sedaj porušena mesta in vasi v Severni Franciji, osobito okoli Verdun-a in Argonne; vse potrebno blago se bo pa naročilo izključno le iz Amerike.

Inozemske vesti.

POSTOPANJE Z AMERICANI NA NEMŠKEM.

Amsterdam, Holandsko, 30. apr. — Minulo soboto je izdala berlinska policija razglas, da se bo smat-ralo v Berlinu živeče podanike Združenih držav, Kube in Panama pripadnikom sovražnika.

Vsled tega ne bo dovoljeno no-benemu Američanu zapustiti svoje bivališče brez policijskega dovo-ljenja. Sleherni Amerikanece se bo moral za naprej vsak dan javiti na policijski stražnici, poleg tega jim bo tudi prepovedano zapustiti svo-je stanovanje od 10. ure zvečer do 6. ure zjutraj.

NEMCI POTOPILI AMERIŠKI PARNIK.

London, Anglija, 29. aprila. — Včeraj je nek nemški podmorski čoln potopil oborožen ameriški to-vorni parnik "Vacuum", ko je bil na povratku v Ameriko. Na tem parniku se je nahajalo 34 mornar-jev; od teh se jih je rešilo samo 18, ostali so pa utonili. Med mrtvi-mi se nahajal kapitan S. Harris, 5 mornarjev, en ameriški pomorski častnik in 9 topničarjev ameriške mornarice.

Parnik "Vacuum" je vozil pe-trolej iz New Yorka na Anglesko. Newyorško pristanišče je zapustil dne 30. marca t. l. Dolg je bil 247 čevljev, globok pa 43 čevljev; pro-stornina, ki jo je zavzemal je zna-šala 2550 ton.

GRŠKI KRALJ BO ODPOTIL.

London, Anglija, 30. aprila. — Iz Rima se tukajšnjemu listu

"Star" poroča, da namerava grški kralj Konstantin v kratkem odstopiti. To se je zvedelo v ne-vtralnih diplomatskih krogih. Grška kraljeva dvojica bo potem odpotovala preko Italije na Dau-sko, kjer namerava za stalno ži-veti.

Z ZAPADNE FRONTE.

London, Anglija, 30. aprila. — Bitka pri Arras traja še vedno z vso silo. Tekoni zadnjih 6 dni se je prelilo cele potoke krvi v boju med angleško in nemško armado. Dasiiravno je skušal feldmaršal von Hindenburg z več tisoč mož močno svojo rezervo ustaviti pro-diranje Angležev, se mu to dose-daj ni posrečilo. Ravno nasprotno Nemci se morajo vsled uspešnih operacij angleškega gen. Haiga vedno dalje, korak za korakom umikati.

Dopisnik Reuterjevega izveštja poroča z glavnega angleškega voj-nega stana, da so Nemci izgubili vse svoje pozicije severozahodno od vasi Gavrille do Arleuxa. Vsled tega se je naša ofenzivna črta po-daljšala za 1200 jardov. Tudi na ostalih točkah so se vršili večeraj hudi artilerijski dvoboji s konč-nim porazom Nemcev.

Na južni strani St. Quentin v okolici Troyen, Hurtebise in Crau-ne so francoski topničarji odbili vse sovražne naskoke in napade. Tako so tudi francoski oddelki pri Mount Comillet in Chambrettes zavzeli več sovražnih zakopov.

GENERAL PETAIN.

Pariz, Francija, 29. aprila. — Pod vodstvom francoskega pred-sednika Poincare se je vršila več-eraj kabinetna seja, v kateri se je določilo, da bo imenovan general Petain načelnikom francoskega generalnega štaba v vojnem mi-nisterstvu. General Petain je znan iz zadnje vojne, ki se je vršila pred Verdunom meseca februarja in marca lanskega leta. Njemu gre čast, da je rešil Verdun pred so-vražnikom.

STAVKA V PRILOGI MIRU.

Kodanj, Dansko, 29. aprila. — Iz Švice se semkaj poroča, da se delajo na Nemškem in v Avstriji velike predpriprave za praznova-nje delavskega praznika 1. maja. Ta dan nameravajo namreč social. demokratje vprizoriti po vseh večjih mestih splošno stavko v prilog miru. Dne 1. maja bodo to-rej počivalo delo v ta namen po vseh večjih avstrijskih in nemških tovarnah, tvornicah, municije in drugih delavnicah. Koliko časa bo trajala ta stavka, še ni znano.

Vodje nemških socialistov za-htevajo, da naj se sklene prejko-mogoče separaten mir z Rusijo. Ker je pričakovati due 1. maja ve-likih demonstracij in izgrediv v Berlinu in na Dunaju, je določila vlada, da naj skrbi vojaštvo za red.

AVSTRIJSKO VOJNO POROČILO.

Dunaj, Avstrija, 29. aprila. — Splošni vojni položaj na gorški fronti je neizpremenjen. Danes zjutraj so naše predstraže pri to-nalski gorski ožini napadle odde-lek Italijanov; pri tem spopadu je bilo odvedenih v naše vojno ujetništvo 20 italijanskih vojakov.

Minulo soboto zjutraj so av-strijski letalci zopet splošno ob-streljevali sovražne postojanke pri Škoecanu. Vsled tega so pri-zadeli dosti škode in so se končno varno vrnili nazaj.

Bratrske vesti in dopisi

NAZNANILO.

Cenjena člana dr. sv. Stefana št. 1. K. S. K. J., Chicago, Ill. prošim da se zanesljivo udeležijo prihodnje seje dne 5. maja ker je veliko zelo važnih stvari na dnevnem redu. Ker je bila zadnja seja predstavljena, in to radi velikonočnih praznikov, radi tega naznanjam, da se bojo seje vršile zopet po navadi, namreč vsako prvo soboto v mesecu.

Cenjeni sobratje in sestre! Velikonočna doba se bliža h kraju. Je li vsakdo ali vsaka opravila svojo versko dolžnost? Kdor še isto ni opravil, ga prošim da to stori, dokler je še čas, da ne bo potem kakšne nepotrebne situacije. Ker mi manjka dosedaj še nad polovico spovednih listov, zato prošim naj ga vsakdo prinese, ali pošlje na prihodnjo sejo.

Naj še omenim, da se bode na prihodnji seji volil posebni odbor radi piknika, kateri se bode vršil zadnjo nedeljo meseca julija, zato torej pridite na sejo vsi, brez izjeme!

Z bratskim pozdravom,
Math Grill, tajnik.
2317 S. Kroll St.

Steelton, Pa.
Finančno poročilo društva sv. Alojzija št. 42 K. S. K. J. za prvo četrtletje 1917.

A. Dohodki.

Januar, plačano od članov	\$164.00
Februar, plačano od članov	218.79
Mare, plačano od članov	262.66

Skupaj \$645.45
Preostanek 31. dec. 1916 \$299.62
Najemnina 45.25

B. Izdatki.

Opomba: Prvi znesek znači poslani asessment K. S. K. J. Drugi znesek znači razne društvene stroške. Tretji znesek znači bolniško podporo.

Januar	\$143.83	\$ 9.97	\$5.00
Februar	154.16	27.89	
Mare	156.55	13.91	

Razdelba izdatkov.

Skupaj	\$454.54, \$51.77, \$5.00
Plačano K. S. K. J.	\$454.54
Posojilo na banki	200.00
Razni dr. stroški	51.77
Bolniška podpora	5.00

Rekapitulacija.

Skupni dohodki	\$990.32
Skupni izdatki	711.31

Preostanek d. 31. mar. 17 \$279.01
Steelton, Pa., dne 19. aprila 1917.

Anton Malerich, tajnik.

NAZNANILO.

Is urada dr. sv. Barbare št. 74 K. S. K. J., Springfield, Ill.

S tem se uradno naznanja vsem članom in članicam našega društva, da bomo imeli v soboto, dne 5. maja velikonočno spoved in nedeljo, dne 6. maja skupno sv. obhajilo. Zato ste vsi udobno vabljeni in prošim, da se tega udeležite.

Člani in članice, ki živite izven Springfielda, kateri še niste poslali društvu tajniku spovednih listov, ste naprošeni, da to storite v kratkem času, da se potem ne bo nihče izgovarjal, da ni imel priložnosti, ali časa, kajti društvu odbor se bo ravnal v tem oziru strogo po društvu in Jednotinih pravilih.

S sobratiskim pozdravom
Društveni odbor.

NAZNANILO.

Is urada društva sv. Genovefe št. 108 K. S. K. J., Joliet, Ill.

S tem naznanjam članicam gorimenjenega društva, da bomo imeli naše društvo skupno spoved dne 5. maja in sv. obhajilo dne 6. maja pri osmi sv. maši. Želito je, da se članice v polnem številu tega udeležijo.
Dne 6. maja, to je prvo nede-

ljo v tem mesecu popoldne bo imelo naše društvo svojo sejo. Članice so naprošene, da naj ne te seje polnoštevilno udeležijo in da naj prinesejo s sabo spovedne listke.

Dalje opozarjam članice našega društva, da bi se bolj redno udeleževale mesečnih sej in da bi bolj točno plačevale svoje asessmente kajti z onimi, ki zaostajajo s plačevanjem asessmentov se bo postopalo po društvenih in Jednotinih pravilih. Če bo morda v sled tega kakšna članica suspendirana, naj ne dolži odbora zato in naj si posledice sama sebi pripiše.

K sklepu pozdravljam vse članice našega društva in K. S. K. J. Marija Flajnik, tajnica.

NAZNANILO.

S tužnim srecem naznanjam vsem zunanjim članom in članicam društva sv. Janeza Krstnika št. 60 Wenona, Ill., da je bil 27. marca t. l. od vlaka povožen in še živ, vel 3 ure naš sobrat Joseph Pirman v starosti 22 let. Pokojni je bil več let dober član zgoraj omenjenega društva in je bil tudi član društva sv. Petra Hrvaške Zajednice.

Pokojni je bil rojen dne 6. febr. 1895 v Wenona, Ill. in smo ga pokopali po katoliškem obredu na St. Mary's pokopališču dne 30. marca t. l. Doma zapušča že 14 mesecev bolnega očeta, mater in več nedorašlih bratov in sester.

Priporočam ga vsem v molitev in blag spomin. Naj v miru počiva!

Torej, rojaki Slovenci in bratje Hrvati iz Wenone in okolice! Pristopite k podpornim društvom! Poglejte, čas našega življenja je kratak; vsakemu se lahko pripeti, da ga smrt zadene. Poglejte tega 22letnega mladeniča; on tudi ni mislil, da bo mogel še tako mlad iti v večnost; pa vseeno je pristopil v dva društva; torej ne zapustite sami sebe in pristopite k društvu sv. Janeza Krstnika št. 60 K. S. K. Jednote.

Člani se sprejemajo v to društvo od 16 do 50 let; posmrtnina je \$1000, \$500 in \$250. Naše društvo plačuje \$6.00 na teden bolniške podpore na vsaki redni mesečni seji.

Spoštovanjem in bratskim pozdravom

Frank Besowshek, tajnik.
Wenona, Ill., Box 76.

NAZNANILO.

Naznanjam članom društva sv. Jožefa št. 58 K. S. K. J. v Irwin, Pa., da je dne 15. aprila t. l. umrl naš član Andrej Oblak, ki je bil dobolet za jetiko celih 25 mesecev. K Jednoti je pristopil 16. septembra 1901 in smo ga pokopali dne 17. aprila 1917 na katoliški pokopališču v Irwin, Pa.

Priporočam ga našim sobratom v molitev in blag spomin.

Sobratiski pozdrav
Thos Oblak, tajnik.

Calumet, Mich.

Cenjeni sobrat urednik:

Poročam vam zopet žalostno novico o izgubi enega izmed naših sobratov. Dne 18. aprila nam je nemila smrt pobrala našega sobrata Pavel Staudoharja po zelo kratki in mučni bolezni, hudi pljučnici, ki mu je v treh dneh pretrgala nit življenja.

Pokojnik zapušča tukaj soprogo in 6 otrok; star je bil 47 let rodni iz Kovače vasi, fara Stari Trg na Dolenjskem. Pokojnik je bil eden izmed najstarejših članov našega dr. sv. Petra št. 30 K. S. K. Jednote, kajti pristopil je zraven že ob ustanovitvi tega društva pred 21 leti.

Iskreno sožalje globoko potri družini; pokojniku pa kličem: Svefili ti večna luč! V miru počivaj!

Pozdrav vsemu članstvu K. S. K. Jednote

Paul K. Madronich, tajnik.

South Chicago, Ill.

Cenjeni sobrat urednik:

Po dolgem času se zopet enkrat oglašim iz našega sosednega vam South Chicago.

Na današnji dan je zavladala tako žalostna druginja. Od dela in službe nam ne preostaja drugega, kakor trdnost roke in pramen šep. V dnevi je naša slovenska narodna neareda, ker smo dne 4. aprila izgubili iz naše sredine priljubljenega rojaka, dobrega očeta in moža, pa tudi vrliga farana naše cerkve — Franka Špana. Smrt, ki nikjer ne izbira — je nam ugrabila tega obče spoštovanega rojaka in zvestega nam prijatelja v starosti 50 let. Umrl je po samo 2 dnevni bolezni vsled utrganja srčne žile.

Pokojnik je bil doma iz vasi Duropolje na Spodnjem Štajerskem. Pripadal je k sledečim društvom: "Delavec" št. 8. S. N. P. J., dr. sv. Nikola N. H. Z., Štajerc, S. D. P. Z. in k dr. sv. Barbare S. P. D. K. Zadnjemu požitku smo ga spremili dne 8. aprila na St. Marys pokopališču.

Da je bil blagi pokojnik veselejši in da se je videlo v njegovi hiši žalosti, ker so njegovi prijatelji raket tako ozaljšali s številnimi veni in rožami v zadnji pozdrav in spomin.

Društvo "Delavec" št. 8. S. N. P. J. je skrbelo za lep pogreb, za kar mu gre vsa čast in priznanje, ker ga je društvo sprejelo do cerkve in potem še par blokov proti pokopališču.

Pokojni in nepozabni Frank Špan zapušča tukaj žalujočo soprogo Ežo Špan, sina Alojzija, hčere: Marijo, Jennie, Ljudmilo in Hermiljo.

Tej tako hudo prizadeti družini izrekamo naše sožalje, tebi nepozabni Frank pa kličem: Lahko naj te krije tuja zemlja in vekomaj naj ti sveti večna luč!

Frank Gorenc, član K. S. K. Jednote.

Forest City, Pa.

Cenjeni sobrat urednik:

Zopet se oglašam s par vrsticami, s katerimi bi rada opisala finančni izid igre, katero je zadnjič priredilo naše društvo sv. Ane št. 120 v korist tukajšnje slovenske cerkve. Vseh dohodkov je bilo skupaj \$431.95 in sicer: za razprodane vstopnice \$401.75, darovi \$30.20. Skupnih izdatkov, ali stroškov je bilo \$72.44, torej je preostalo za cerkev čistih \$359.51.

Prosim vas g. urednik, da bi naknadno priobčili še imena dveh igralc, ki sta nastopili v zadnji igri, katera imena sta bila pa pomotoma izpuščena v mojem dopisu v št. 10 tega lista. Naj se glasi takole: Ulogo Grozdane je igrala gdč. Ivana Svete, ulogo Elizabete pa gdč. Mary Černe; s tem naj bo ta zadeva zaključena.

Danes imam novo naznanilo in sicer: Dne 17. maja t. l. bo naše društvo sv. Ane št. 120 K. S. K. Jednote obhajalo svoj 9. rojstni dan. Zato so sklenile članice na seji dne 15. aprila, da priredimo povodom devetletnice obstanka društva v mestni dvorani veliko plesno veselico; to bo prav tam, kjer se vršijo seje. Začetek veselice bo ob 7. uri zvečer. Zato tem potom že sedaj vabimo vse Slovence in Slovenke iz Forest City in okolice, da nas pri tej prireditvi posestite v obilnem številu. Ta dan bo na tej veselici nekaj posebnega in zanimivega, kar bo eno osebo razveselilo, da se bo zadovolna vračala domov.

Naše društvo sv. Ane je tudi sklenilo, ako bodo razprodane dopuščale, da se bo obhajalo dne 30. maja 1918, torej prih. leto na slovesen način 10letnico obstanka; zato naj blagovolijo to upoštevati vsa ostala tuk. slovenska društva, da priredimo ta dan piknik na navadnem prostoru. O tem kaj več, ko bo čas.

Za danes še enkrat uljudno vabim vse Slovence (ke), da naj nas posestijo dne 17. maja na naši prihodnji veselici, kakor gori omenjeno.

Za zabavo plesateljnim mladim parom bodo skrbeli vrli tamburaši, ki bodo na veselici igrali vesele poskočnice in valčke. Za drugo bo pa skrbel veselilni odbor. Vsakemu jamčimo že vnaprej pošteno zabavo in dobro postrežbo.

S sestrskim pozdravom in na veselo svidenje dne 17. maja na veselici ženskega društva sv. Ane št. 1220 K. S. K. J.

Marija Spec, tajnica.

Opomba uredništva: Poštna oblast nam strogo prepoveduje pisati v listu, naj si bo že to, ali drugo stvar o kakem žrebanju. Za tak prestop bi bili kaznovani z \$1000.00 denarne globe. Ta o-

stava naj velja tudi za vsa ostala krajevska društva naše Jednote. Uredništvo našega lista ne bo več sprejelo ali priobčilo kakšne vesti o srečanju, ali žrebanju tega ali onega dobitka, ker ne bo prišlo valed tega s pošteno oblastjo v nasprotje.

Ely, Minn.

Gospod urednik:

Nisem namenjen poročati zanimivosti ta iz Ely, Minn., ampak nekaj o največji slovenski farmarski naselbini Willard — Gormans — Tioga, Wis. Tu se vidi kaj vse store pridne roke. Pred dobrimi šestimi leti, bila je tam še sama pustinja. Vse se zarašeno z drevjem in grmovjem. Le redko si videl kakega farmarja. Pa pojdi danes tja in videl bodeš, naseljenec vseh narodnosti, a največ je Slovencev in takoj izprevidiš, kje je naseljen naš rojak, zakaj tu vidiš, da gospodari mož, ki ima pridne roke in pošteno srce. Nihče ne bi vrjel, dokler ne vidi, kaj so že vse naši rojaki storili v tem kratkem času. Vsi imajo lepa stanovanja in druga potrebna poslopja in tudi že mnogo iziščene zemlje. Mnogo jih je tam iz Ely, in vsi so prav zadovoljni. Največ se pečajo s živinorejo, pa tudi drugi pridelki dobro uspevajo. Zemlja v Wisconsinu je kaj rodovitna, podnebje ni lo voda zdrava. Rojaki, če si kedaj namenjen iti kam na farmo, pojdi prej ko moreš, zakaj zemlja se draži, in kdor prej pride, ta si boljši svet izbere. Kakor sem zvedel je sedaj v Wisconsinu aker zemlje od 15 do 35 dolarjev aker, seveda so cene kakršne je svet. Rojak, kadar kupiš ne glej za par dolarjev, zakaj bolje je nekoliko več plačati, pa imaš svet da si zadovoljen. Tudi že obdelana farma se dobi, seveda je precej draga. Jaz sem bil tam skoro teden dni, obhodil sem veliko in povem ti rojak, da se je meni prav izvrstno dopadlo. Tu vidiš slogu in ljubezen med rojaki; kar reče eden ne odrečejo mu drugi; pri delu so si vedno v pomoč; pri njih velja pregovor: Eden za vse, vsi za enega! Povem, da najdeš take sloge malo kje, in tako je prav. Tu ne poznajo strank, če pa je kateri tak, kakršnega si ne želiš (seve-

da se tudi najde) pa ga puste kar, kakor mu drago, a čez čas postane tudi oni tak, kot so drugi.

Seveda, teškoče so tudi na farmi, posebno v začetku, pa ako Bog zdaruje, da pa se vse stori, samo dobro voljo pa pogumno srce pa gre vsako delo boljše. Da bodeš izprevidel, dragi rojak, da tam živijo Slovence preveč ne hvalim, povem ti samo tole. Pojdi na Willard, takoj spoznaš, da tu žive dobri katoličani. Cerkev, na kateri se blesti križ, ni ravno velika, a prav gkuso zgrajena. Kako se zažudiš, ko velikonočno videljo stopim v ta hram božji! Mislim sem v tem kratkem času, pa so že toliko storili! O, tega bi ne bil nikdar pričakoval! Imajo svojega dušnega pastirja Rev. Kastigerja, katerega ljubijo in so mu vdani, pa tudi on se jim pri vsaki priliki hvaležnega skaže. Ravno za Veliko noč so imeli te stvari nove v cerkvi: 1) Veliki plašč, kateri se rabi pri popoldanski službi božji. 2) Monstranco. 3) Veljuna. 4) Kristusa (Vstajenje) in še več družega. Naj povem, da sem slišal imenovati imeni g. Česnika in g. Zalar in še par imen je Rev. Kastigar omenil kot darovalce teh cerkvenih potrebščin. Sedaj nabirajo še za zvon; mislim, da imajo že dovolj. O, ko bi bila povsod taka ljubezen do duhovnika, ne bilo bi toliko razprtij in nasprotstva.

Cerkveno petje, katero je bilo na velikonočno nedeljo, bilo je prav izvrstno; oskrbuje ga rojak Mirko Pakiž. Imajo društvo sv. Družine K. S. K. J. Odbor omenjenega društva in cerkveni odbor so se udeležili vsi procesije s prižganimi svečami, g. Zalar pa je nosil pred njim Kristusa (Vstajenje), katerega je sam kupil. Čast takemu rojaku!

Vreme je bilo prav lepo.

Še nekaj ne smem pozabiti, namreč, družine Toloni na Tiogi. O, nepozabni mi bodo dnevi, ki sem jih preživel prvič v Vaši sredini kar ste na farmi. Hvala Vam za preprijazni sprejem in za vso gostoljubnost in postrežbo, katero sem imel v dnevih, ko sem bil tam pri Vas. Nikdar ne pozabim, ko smo se zvečer zbrali ter prav po domače zapeli par velikonočnih, žal, da sem imel jaz iste dni ne-

prijetno bolezen hripa, da nisem mogel Vam pomagati, sem Vas pa zato vneljal, da smo se kolikor najboljša zabavali. Gospodinja Tolonovi, (moji sorodnici), pa kličem: Srečna si, ko si mati takih otrok! Bodi ponosna nanje! Pa tudi otroci so srečni, ki imajo tako mater. O, srečna taka družina! Še enkrat ponovim, da nepozabni mi bodo dnevi, ko sem bil tam pri Vas. Skušal bodem vse nekoliko povrniti, kar pa ne bom mogel jaz, naj pa Oni, ki je nad nami.

Rojakom v Willard — Gormans — Tioga pa kličem srčen rojaški pozdrav, nadejajoč se, da se tudi jaz tam za stalno naselim prav v kratkem času.

Ludovik Perušek, Ely, Minn.

Posredovalnice za delo v Ohio.

Privatne posredovalnice za delo ali službo v državi Ohio bodo podvržene strogemu nadzorstvu od strani državne vlade. Nadzorovala jih bo posebna državna industrijska komisija. V prvi vrsti bo prepovedano tem posredovalnicam uvažati stavkokaze, kar bo za organizirano delavstvo velike koristi. Prepovedano bo tudi vsako barantanje pri določbah pristojbin, ali nagrade med tako posredovalnicami in delodajalcem.

Kje je najhujši sovražnik?

Dobro je, da vsakdo ve, kdo je naš največji sovražnik, da se ga lahko takoj in za vedno odstrani. Ime tega sovražnika je: Želodčna bolezen, ali želodčna neprilika. Ko postane želodec nezmožen za prebavo hrane, se kri zastruplja vsled slabih snovi v črevesju; poleg tega opešajo tudi življenjski organi v človeškem telesu. Trinerjevo ameriško grenko zdravilo vino odpravi vse te neprilike, izišča črevesje in pospešuje prebavo. Kadar ste torej zabasani, če vas boli glava, če ste nervozni, slabotni itd., vzemite precej Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino. Cena \$1.00 v lekarnah. — Trinerjevi Liniment da hitri odpomoček pri revmatizmu, nevralgiji, izpahkih itd. Cena 25 in 50c. v lekarnah, 35 in 60c po pošti. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland Ave, Chicago, Ill. (Adv.)

Dolžnosti uradnikov društev in podpornih organizacij.

Vsak uradnik društva se ob času nastopa svojih uradniških dolžnosti zaveže ali s častno besedo ali celo s prisego, da bode deloval kot taki uradnik za napredek organizacije v vsakem oziru. In mnogo je takih, kateri ostanejo svojim obljubam zvesti, in drugi so zepet taki, da pravijo: kakor so moji predniki delali, tako bodem delal tudi jaz!

To ni nikakor prav, in sicer vsled tega ne, ker ima novi uradnik mogoče veliko boljše tozadevno priložnost kakor jo je imel pa njegov prednik, posebno še pri obrestovanju društvenega denarja, ker, če lahko istega vložite na 5% ali 6% obresti, je boljše nego, da bi ga uložili samo na 3% obresti; to je vaša dolžnost, da tako storite. Če morda ne veste, kam bi društveni denar nalagali tako da bi se obrestoval po 5% ali 6%, v takem slučaju se obrnite na trdko

ELSTON & CO.,

39 So. La Salle St., Chicago, Ill.

Omenjena trdka je občeznana kot poštena in zanesljiva, ter ima vedno na razpolago dosti vrednostnih obveznic (Bonds) za katere so odgovorne ne samo omenjena trdka, ampak tudi davkoplačevalci in posestniki različnih mest, vasi, držav, občine ali šolskih okrajev, ali kake velike korporacije. Najboljši dokaz naše trditve je ta, da še nikoli ni nobeden zgubil nobenega denarja pri nakupu takšnih obveznic. Iste se tudi lahko vsak čas zamenja za gotov denar. Zatorej kadar imate pri društvu svota \$100.00 ali več, obrnite se na nas in mi vam bomo z veseljem postregli na ta način, da se bode vaš denar dobro obrestoval.

Priporočamo se vam s spoštovanjem

ELSTON & CO.,

39 So. La Salle St., Chicago, Ill.

Versko znanstvene razprave.

Misli k svetemu pismu.

(Spisal Dr. J. Gnidovec.)

Prerano umrli učeni in znani slovenski pisatelj dr. Frančišek Lampe, je prišel l. 1894 po Družbi sv. Mohorja za Slovence izdajati "Zgodbe sv. pisma." V uvodu na strani IX. je prav lepo in preprosto razlagal besedo "biblijske", zgodbe: "To ime izvira iz grške besede "biblion", ki pomenja knjižico ali bukvice. Svetega pisma ni pisal en sam pisatelj; tudi ni sveto pismo taka knjiga, ki bi bila spisana po enem načinu, tako n. pr. kakor pisemo dandanes knjige, marveč v njem je sestavljenih in združenih več spisov, med seboj jako različnih, rekli bi lahko: združenih je več knjižic v eno samo večjo knjigo ali zbirko. Zato so imenovali sveto pismo v grškem jeziku biblia, to je: knjižice, in to ime je prešlo tudi v latinski jezik. V tem jeziku so pa polagoma pozabili, da pomenja "biblia" več knjig; začeli so besedo tako rabiti, kakor bi pomenjala eno samo knjigo. Saj je tudi v našem jeziku neka podobnaga. Kdor pravi, da ima "bukvice," ni povedal še dosti, ali ima eno samo knjigo, ali pa morebiti več knjig. Tako je pomenjala beseda "biblia" sv. pismo in ta beseda je prešla tudi v druge jezike in celo v slovenski pisavi se rabi beseda "biblia" v istem pomenu, kakor sv. pismo."

Kdo bi mogel naštet vse spise in knjige, ki so se spisalale, odkar biva človeški rod na zemlji! Najznamenitejša izmed vseh knjig ekle svetovne literature pa je in ostane sveto pismo, čerudi bi ga presojali s zgolj literarnega in umetniškega stališča. Pisali so se spisi sv. pisma v dobi poldruga tisočletja, od Mojzesa pa do konca prvega stoletja po Kristusu. Glede starosti torej te knjige nimajo absolutne prednosti; marsikak napis Egipčanov in Babiloncev je starejši. Toda stvari, o katerih sv. pismo kot neovržen zgodovinski vir pripoveduje, segajo daleč nazaj, velika datje kot vsi drugi spomeniki. Podatki knjige vseh knjig nam živo slikajo začetek človeške zgodovine, pa nam tudi podajo verske nauke, ki najbolj odgovarjajo dostojanstvu človeške narave, in najvišjinejši in najčistejši njeni zakon.

Dokončano in zaključeno je bilo sv. pismo od mož, ki so bili v tesni zvezi s Kristusom. Kot glavni pisan vir krščanske omike stoji sveto pismo v središču svetovne in slovstvene zgodovine. Razširjenost je po svetu v več kot 300 različnih jezikih; skoro 1900 let se služi kot najboljša učna knjiga vse verske in npravne izobrazbe za krščansko Evropo in dežele drugih delov sveta, ki so prejeti kulturo od Evrope. Judovski ljudstvo, ki je prvo imelo v posesti te častljive listine, se je med vse narode razkropilo, ali svete knjige stare zaveze je ohranilo nepoškodovane do današnjega dne ter izpiruje, dasi samo zase ne verjono, obljube, ki so mu bile dane in so se že uresničile, in njih sadove že uživajo milijoni in milijoni kristjanov skozi 1900 let.

Sv. katoliška Cerkev uči, da je početnik svetih knjig Bog in da je beseda v njih božja beseda. Sveto pismo je namreč zbirka tistih knjig, ki so spisane po navdihnjenju Svetega Duha in jih sveta Cerkev pripisovna za božjo besedo. Že apostoli in evangelisti imenujejo Boga početnika svetih knjig in besedo v njih božjo besedo. Ta dva pojma o sv. pismu je sv. Cerkev vedno hranila in branila proti nasprotnikom. Priča temu so razni cerkveni zbori. Naj navedem samo zadnji občni cerkveni zbor, vatikanski, l. 1870: "Eos libros Ecclesiae pro sacris et canonicis habet non ideo, quod sola humana industria concinnati, sua deinde auctoritate sint approbati; nec ideo dumtaxat, quod revelationem sine errore continent; sed propterea, quod Spiritu Sancto inspirante conscripti. Deum habent auctorem." S tem sta obsojena dva nazora kot kriva. Sv. zbor pravi: "Te knjige priznava sv. Cerkev za svete in kanonične ne morda radi tega, ker jih je svojo oblastjo potrdila, dasi bi jih bila le človeška roka spisal (sestavila), tudi ne samo radi tega,

ker je v njih božje razodetje brez pogrška". Prvi krivi nazor, ki je v teh besedah obsojen, pravi, da se sv. knjige imenujejo svete in kanonične, ker jih je cenavna oblast potrdila, dasi bi jih bila te človeška roka spisala; drugi krivi nazor pa pravi, da se sv. knjige imenujejo svete in kanonične, ker je v njih božje razodetje brez pogrška.

Prvi krivi nazor je sv. Cerkev zavrgla kot krivo vero, drugi nazor pa kot nezadosten in nepopoln nauk.

Bistvo božjega navdihnjenja je torej vse kaj drugega. Vsa knjiga izvira iz uma in volje pisateljev. Um kaže pisatelju resnice, ki so vredne, da se zapisejo, volja pa pisatelja nagiblje, da te resnice tudi res zapiše. Um in volja morata skupno delovati; um brez volje ne zadostuje, kakor tudi volja brez uma ne.

Ako torej hoče kdo veljati za početnika katke knjige, mora biti provzročitelj resnic, ki so v njej zapisane in provzročitelj volje, da so se zapisale.

Kaj je torej božje delo pri spisovanju svetih knjig?

Bog mora predvsem razsvetliti človeku-pisatelju um, da spozna vse resnice, o katerih mora pisati, ali da vsaj zve, kaj mu je pisati, ako dotične resnice že pozna. — Kar kdo piše, mora poznati kot resnico. Da pa kdo spozna kakšno resnico in jo lahko zapiše, ni neobhodno potrebno, da bi spoznal ves obseg njenega motranjega bistva; kakor se n. pr. more pisati in razpravljati o elektriki, dasi največji učenjaki ne poznajo njene bistva.

Sv. pisatelji pa niso bili mrtvo orodje v božjih rokah. Bog je njihov um razsvetlil, da so spoznavali, kar so pisali, in da so po božjem razsvetljenju pisali, kakor bi sami ob sebi pisali. Bog je torej razodel svetim pisateljem vse resnice in reči, o katerih so imeli pisati, da so jih — vsaj kolikor je bilo potrebno — pojmi in da so potem pisali, kakor sami ob sebi.

Ako so bile resnice in reči pisatelju neznane, ali ako so presele gale človeški razum (n. pr. svete skrivnosti), jih je gotovo moral Bog pisateljem navarvost razodeti, t. j. proizvesti v njih nove pojme; ako so pa bile resnice in reči pisatelju že znane, je zadostovalo, da jim jih je Bog po nadnaravnem vplivu prikladal v spomin in jim dal vedeti, kaj naj zapišejo; ako so pa bile pisateljem steer neznae, pa so se lahko trudile o njih poučiti, je zadostovalo, da je Bog nagnil pisatelje, naj se o njih pouče. Božje navdihnjenje torej ne izključuje znanja in truda pisateljevega. Sv. Luka (I. 3) piše: "visum est et mihi, ascensu omnia a principio diligenter, ex ordine tibi scribere, optime Theophile." To se pravi: zdelo se je tudi meni prav, ki sem skrbno vse od začetka izprašal, po vrsti ti popisati, preljubi Teofil. V drugi Makabejski knjigi (II. 27) pa beremo, da sta obe Makabejski knjigi le okrajšani po drugi bolj obširni knjigi Jazona iz Kirene, in da se je sveti pisatelj moral mnogo truditi.

V sveti knjigi ne sme biti resnice, ki bi me izhajala od Boga. Drugače pa je s zunanjjo obliko, z jezikom in vsem načinom pripovedovanja, v katerega so odete božje misli. Vsečina je božja, oblika je človeška, tako uče sv. očetje o sv. pismu. Na ta način vidimo različnost v slogu, v besedah in rekli pri raznih svetih pisateljih. Tako pripada sveto pismo vključno svojem navdihnjenju značaju božjega izvira tudi obseju in področju človeškega slovstva. Kar je Bog hotel izporečiti ljudem s pisano besedo, je dejal v obliki človeškega govora in pisma. Pisatelji svetih knjig niso od Boga prejeli naročila, da naj izumijo nov jezik. Uporabili so jezik svojih rojakov; uporabljali so predstave in podobe, kakršne so bile med njihovimi sobotniki v navadi in kakršne so mogli ti razumeti; na preprost, iako umljiv način so zapisovali dejstva in nauke, ki so se po ustnem izročilu širili od roda do roda; posluževali so se pri svojem vzvišenem poklicu znanja in vednosti lastnega naroda, pa tudi učenosti, ki so si jo pridobili v obsevanju z drugimi narodi, kakor ni pr. Mojzes pri

Rajpisan. Tako odsva iz njegovih spisov v jeziku, v slogu, v vsaki ali nevezani obliki, v obsegu naravnih vednosti stopnja omike njihovega naroda in njihove dobe. Samo njihova verska nauka jih dviga višje, jih vstaja znate, ohranjuje in pomnožuje v sredi kaotičnih zmed in zmotjev njihovega časa čisti, sveti zaklad božjega razodetja in božjih obljub.

Ker so pa misli v tesni zvezi z besedami, in ker mala izpremenba v besedah lahko izpremeni celo misel, je Bog gotovo po nadnaravnem vplivu zaščitil vse krive in neprimerne besede, konstruktivne, podobe itd., katere bi bile božjo misel krivo ali netočno izrazile. Gotovo je pa včasih Bog tudi naravnost razodel besede, njih zvezo, podobe itd., ako je bilo to potrebno, da se božja misel prav izrazi.

Ako z ozirom na sedanjost razpravo vprašamo, kolika je vrednost sv. pisma, nam ni treba dolgo premisljati: neizmerna in neprečelnost njegova vrednost. Neskončen je božji razum, neskončne so božje misli, in bolj ko jih premisljujemo, bolj nas mikajo in povzbujujejo v nebeske višine, odkoder izvirajo. Zato ni čuda, da so se pri sv. pismu šolali največji možje vseh krščanskih narodov. Pesništvo in slovstvo se je skozi stoletja zatekalo k sv. pismu ter iz njega kot iz neizčrpnega studena zajemalo vzvišene misli in vzore. Celot njegovi nasprotniki, ki so se proti njemu borili, so od njega dobili doberšen del svoje izobrazbe, a so jo nehalno izrabili zoper svojega dobrotnika.

Najhujši verski boji in razkoli so slednjič le služili v to, da se je neizmerna vrednost sv. pisma še bolj spoznala in se je v jasnejši luči pokazala katoliška Cerkev, ki je edina prava lastnica tega zaklada. Le pod varstvom sv. Cerkve so se vsi spisi starega in novega zakona nepokvarjeni ohranili.

V krasnih katedralah, ki so jih sezidali največji mojstri na podlagi načrta za sv. šotor, kakor nam ga popisuje sv. pismo, v cerkvah, ki so jih poslikali največji umetniki s slikami, ki jih podajajo zgodbe sv. pisma, se prepeljujejo dandanes iste pesmi, ki so jih prepelvali Izraelci — pregnanci ob Efratu, iste pesmi, ki so jih prepelvali prvi kristjanje-mučeniki v katekombah, pesmi, ob katerih nemaljši lepoti se je skozi stoletja poživljalo cerkveno pesništvo. V svoji veličastni liturgiji molijo, here in poje sv. Cerkev seto za letom iz svetopisemskih knjig, cerkveni govori pojasnjujejo nauke sv. pisma tudi neučnim ljudem, mladina pa zlasti v prvi dobi razumnega življenja dobliva iz zgodb sv. pisma na živih zgledih najlepše nauke za življenje.

Brezumni prirodoslovce Huxley, ki je v svojih "Lay Sermons" zahteval, naj se iz ljudske kole izpodrine pouk v zgodbah sv. pisma s prirodoslovnim poukom, je proti koncu svojega življenja tole priznal: "Vedno sem, on zelo vnet za posvetno vzgojo, pa priznati moram, da nisem malo hrepenel zvedeti, s kakšnimi praktičnimi naredbami bi se dalo brez branja sv. pisma zaploditi versko čuvstvo, bistvena podlaga dobrega vodstva, v sedanjem kaotičnem stanju raznih mnenj o teh stvareh. Poganski moralisti so brez življenja in brez barve, celo plemeniti stoiki Mark Avrel je za navadnega otroka previsok in preveč kompliran." Dalje piše: "Naj se izloči iz svetega pisma vse, kar ni primerno za otroško dušo, vendar ostane v tej stari literaturi velik preostanek moralne lepote. Po kateri drugi knjigi bi se mogli otroci tako humanizirati in pripraviti k tej zavesti, da vsaka podoba v tej velikanški historični procesiji, kakor oni sami, le za trenutek zavzema prostor med dvema večnostima?" Tako sodi o biblijskih zgodbah mož, ki ni bil veren.

Kjer se spoštuje in čeni sv. pismo, tam se v kratkem pokažejo njegovi izvrstni in slastni sadovi. Kjer pa pojema vpliv sv. pisma, kjer se zančuje, sramoti in zlorablja, tam ne vlada več humaniteta, temveč moderno barbarstvo, kakor se premnogokrat pojavlja v sirovih, brezbožnih in nenravnih spisih današnjega brezverstva.

Dasv. knjige nimajo namena, da bi gojile umetnost in nudile umetniški užitek, temuč mnogo višji namen, podajati versko razodetje in v pravno izobrazbo, je vendar v njih neka posebna lepota, čudo-

vita vzvišenost, katere si dosega noben splošnega svetovnega slovstva; ta vzvišenost in lepota moremo prav primerjati le s lepoto in veličastvom človeške stvarstva, ki je kakor sv. pismo neposredno božje delo. Človeški umetnik v svoji omejenosti le prebogosto zavide, da loči lepe od resničnega, in dobrota. Božja umetnost pa oklepa in objema vso harmonijo človeške stvarstva. Čim bolj se približamo Bogu, tem bolj se razprše navide, zne disonance v vesoljstvu, tem bolj se združijo neštevilna, raznovrstna bitja v čudovit, enoten red, tem bolj jasno se pokaže v dobrem in resničnem tudi odsev večne lepote, ki ozarja in objasnjuje tudi najmanjše in najneznatnejše stvar, pa tudi povzroča, da nekako čutimo neizmerno razdaljo med večnim in ustvarjenim, ter nas prekinja s čuvstvom vzvišenega. Ta občutek lepega in vzvišenega, ki se nas tolikokrat polasti, ako s čutečim srcem premisljujemo vidno stvarstvo, občutek, ki ga ne more doseči nobeno človeško delo, naj je še tako umetno, ta občutek je lasten tudi sv. spisom, ki jih je Bog v svoji neskončni modrosti in dobroti kot svojo besedo dal ljudem zapisati za ljubl.

Majev spomin.

Spisal D. O.

Moje hrepenenje je evetni maj. Razvil sem vse popje na drevesih in vse evetje na dekliskih vrtovih, pregnal sem oblake na gore in privabil solnce na ravnino; vso vas sem ovil z duhom akacij in jo oblekel v praznično obleko. Sedaj pa čakam veselega in prijaznega obraza materinega; objela me bo in pritisnila na srce; moja duša pa bo pela: Zdrava, Kraljica majnika! ...

Takšno je hrepenenje, vzbujeno po spominu. Sedela sva pod borovjem na griču in gledala na ravnino. Solnce je zahajalo za alpami in mrak je razgrinjal krila po nebesu. Zadnjič ožarjena okna so se pozlatila, potemnila pa je srebrna nit bistre reke. V bližini je pel slavec večerni pozdrav in v zraku je dišalo po akacijah. Razširile so se prsi v zvezi zrak in zadrtela je pesem na ustih. Nabožna njena vsebina, majev njen napev ... Potihnil je refren in na vas je zazvonil večerni zvon ...

Zdrava, Kraljica majnika! Sprejeli so zvonovi majev napev, bolj vesel in bolj slovesen, in Marijina pesem je odmevala v milobi čez ravnino. ...

"Poezija majevega večera." "In če bi ne bilo majeve pesmi?"

"Bi ne bilo poezije; bil bi samo pomladni večer."

"Kolika sladkost je v nabožni, narodni pesmi!"

Potem se je zamislil. Odzvonila je pesem, vtonilo je solnce; slavec je še drobil večerni pozdrav in iz njegove melodije so zveneli akordi majevega napeva. Kakor da je vsa narava vskrala vase Marijin pozdrav! Gledal sem na polja in reko in spomini iz detinstva so začeli vstajati. O-viti so bili v evetje nedolžnosti in evetje upanja ... Pa se je naenkrat obrnil k meni:

"Pesmi, pravi, da zlagak."

"Včasih."

"In si že bral Sveto pismo?"

"Nisem."

Nategnil je ustnice kakor pevodnja, ko zazveni v njegovem ušesu disonantni akord. Potem se je nasmajal:

"Jaz vas ne razumem. Nasičeni ste z literaturo od vzhoda do zahoda in vse pesnike ste okusili od umetnika do rimolovca; pote pa sedete in ta vam je vzor in oni vam je vzor in napišete pesem, lepo in dovršeno ... Piškar oreh na božičnem drevesu, ki je v zlato ovit! Nagni brušeno kupo in pij, ako ni vina v nji! Davida in Salomona bi bral!"

Bil je skoraj hud. Ni bil poet, pa je govoril o poeziji in ni delal verzov, pa je govoril o umetnosti. V sren njegovem je bilo hrepenenje po čisti in sveti poeziji, hrepenenje po pravi umetnosti.

"Kaj sta res takšna poeta?"

"Osrče Azije poznaš in izvir Nila ti ni neznan; domovina pa ti je tuja, prijatelj! Literaturo Rusi in literaturo Španjca poznaš, na biblijo pa je legel že davno počitniški prah. Pesmi ti zlagaja, pa še Davida in Salomona ne pozna!"

Mahnil je z roko po zraku.

Močlal sem in temne postave iz trojejske Biblije so oživljale pred menoj. Poznal nisem več nobene.

Potem je začel z mirnim glasom:

"Zazdi se mi včasih, da sem na Olski gori in gledam na Jeruzalem s Sijonom. Večer lega, kakor danes, na Judejo; solnce je vtonilo, v dolini Jozafat migljajo prve luči in slavec prepeva na oljki večerni napev. Takrat oživi pot na koncu doline in procesija v belih oblačilih gre po strni poti k velikonočnim praznikom. V psalmih njihovih prošnja in zahvala, v psalmih njihovih pokora in odpuščenje, v psalmih njihovih povečevanje in hrepenenje. In zdi se mi, da čujem Davidovo harfo; otožni so akordi spokorjenega in veseli so akordi očiščenega:

Vedite, da Gospod sam je Bog: on nas je naredil in ne sami sebe, njegovo ljudstvo smo in ovce njegove pašnje.

Koliko vsebine v teh besedah, prijatelj!"

Zrl me je z vprašajočimi očmi. Povesil sem pogled in liei sta drhtali sramote.

Nisem mislil, da je tako poučen o vsebini biblije in o poeziji v nji. Citiram naj mu Homerjevo Odisejo, on mi bo citiral Davidove psalme. Kakor na poldanskem nebu se razprši pravilica o zvitem možu, globoko v sreu ostane pokora in hrepenenje izvoljenega ljudstva.

"Tako je, vidiš! V veri do Boga je prava poezija!"

Nemo sem gledal v tla, v sren pa se je nekaj zganilo: Poet, in nisi še vžival prave poezije! Krasen majnikov večer nad dolino se slavenim petjem, v sreu mojem pa otožnost: nisi vžival prave poezije, je dejalo v zadnjem kotiku. Tih odmev je bil trden sklep.

Potem je vstal in v njegovem sreu je bila radost, spočeta iz poezije Davidove.

Kraljici rož.

Odprl se je nebeski raj, razlil po zemlji svoj sijaj. Iz kopnih tal stotero evetov kljue. Preljube hčerke stvarnice, vijolice in šnarnice in rože vstajajo na čast Marije.

Med evetje polja in dreves priplavali so iz nebes pojoči angeli na zlatih krilih. Kraljico rož pozdravljajo, in Sinka nje proslavljajo, ki pestuje ga v rokah skrbnomilih.

Popevajo ji spev na spev, zamikajo se v njen odsev, raduje ž njimi cela se priroda.

Vsi blaženi teknujejo, kako naj obdarujejo gospo in mater svojega Gospoda.

"O roža jerihuntska ti, med hčerami najlepša hči, mogočna kakor cedra z Libanona. Kot roža med cveticami, si prva med devicami vesoljnega stvarjenja svetla krona!"

Anton Medved.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Zalostnim sream naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je šel v šolo dne 13. aprila moj stričnik

Josip Cankar

Komaj stori par korakov od svojega stanovanja, že ga ugrabi strašna smrt; ubil ga je vlak. O. milovanja vredni deček je pazil na en vlak, in drugega ni videl, ki je prišel od nasprotni strani. Bil je na mestu mrtve. Rajni je bil v devetem letu svoje starosti.

V imenu očeta in njegove matere se srčno zahvaljujem vsem tistim, ki so darovali venec in evetice in oni gospej, ki je okrasila sobo s cveticami. Prav lepa hvala vsem dečkom in deklicam nemške šole, ker so se udeležili pogreba in tako tolažili materino in očetovo sree. Zahvaljujem se tudi nemškemu pevskemu društvu "Harmonia", ker mu je zapelo na domu lepo žalostinko. Lepa hvala godbi, ki je korakala na čelu spreveda in svirala lepe pogrebne

koračnice pod vodstvom g. J. Maček. Nadalje se zahvalim vsem onim, ki so se udeležili pogreba in pokojnika obiskali na mrtvaškem odru in ki so na katerikoli način tolažili do skrajnosti žalostne starše, kajti lansko leto dne 30. junija jim je umrla tudi hčerka v 6 letu starosti hude in nagle smrti in sedaj je zopet te starše zadela že druga velika nesreča.

Tebi dragi stričnik kličem: Spavaj sladko poleg svoje sestrice! Lahka vama bodi zemljica! Staršem pokojnika izrekam iskreno sožalje jaz in moja družina.

John Cankar, Waukegan, Ill.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim sream naznanjam vsem prijateljem in znancem žalostno vest, da je dne 27. marca t. l. bil povožen od vlaka in je šel v tri ure naš nepozabljeni sin

Joseph Pirman

v starosti 22 let. Pokojni je bil 6 let pri društvu sv. Janeza Krstnika št. 60 K. S. K. J. in član društva sv. Petra Hrvaške Zaječnice. Tem potom se zahvaljujemo vsem tistim, ki so se pogreba vdeležili in zgoraj omenjenim društvom, ki so ga spremili k večnemu počitku na katoliško pokopališče.

Istotako se zahvaljujemo tudi gospej Sover in Komar iz Depne, za darovane šopke evetice; istotako se zahvaljujemo tudi gospodu in gospej Widmar, ki sta darovala šopke.

Pokojni je bil rojen dne 6. febr. leta 1895 v Wenona, Ill. Tukaj zapuščala zalujoče starše, očeta in mater, brate, sestre, strica in 2 teti in pa starega očeta. Ranjki je bil previden s tolažili za umirajoče, ker so mu podelili zakrament sv. poslednjega olja.

Ranjkega priporočamo v molitev in blag spomin. Naj v miru počiva in sveti naj mu večna luč! Lahka naj mu bo ameriška zemlja!

Zalujoči ostali:

Martin in Johanna Pirman, stariki.

Martin, John, Willard, Charles, Edward in Ferdinand, bratje.

Anna, Mary, Jennie, Elise, Alva, sestre.

Wenona, Ill. dne 25. aprila 1917.

ZAHVALA.

S tem se iskreno zahvaljujem slavni K. S. K. J. za tako hitro izplačilo posmrtnice po mojem blagopokojnem in nepožalnem očetu

John Verbič.

Pokojnik je bil rojen l. 1853 v Šmarjeti na Dolenjskem, kjer je bil več let okrajni, ali občinski odbornik. Semkaj v Ameriko je došel pred 24 leti. Umril je tukaj v Aurori, Ill., dne 18. marca t. l. Lepa hvala cenj. društvu sv. Štefana št. 1. K. S. K. J. v Chicago, Ill. za darovani krasni venec, položen na krsto pokojnika, za izplačane pogrebne stroške in spremstvo pri pogrebu. Hvala lepa tudi cenj. društvu sv. Jan. Krstn. št. 11 K. S. K. J. v Aurora, Ill. in njegovemu odboru, ki so ga spremili k večnemu počitku. Dalje se iskreno zahvaljujem družini Martin Jurkas, rojaku Frank Praprotnik in soprogi, hlava družini Frank Lokar, družini John Novak, družini Frank Gorenc, druž. Josip in John Verbič za izkazane izrazne sočutja pri tej britki izgubi. Hvala Mr. Josip Perkotu v Chicago, Ill., ki je plačeval toliko let ases. pri društvu za mojega pok. očeta.

Se enkrat kličem vsem skupaj: Iskrena hvala, pokojnika pa priporočam v molitev in blag spomin.

Zalujoči ostali:

Jernej, sin,

Ana, omož. Knez, hči, živeča v stari domovini.

Aurora, Ill., dne 27. aprila 1917.

Boljšje je ohraniti v ljubezni osebo, katere ne moreš poročiti, kakor pa poročiti osebo, katere ne moreš ljubiti in spoštovati.

Iskajna vsako sredo.

Lestnica Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških.

Uredništvo in upravnštvo:
1951 West 22nd Place, Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487.

Naročnina:
Za člana, na leto.....\$0.60
Za nedelane.....\$1.00
Za inozemstvo.....\$1.50

OFFICIAL ORGAN
of the
GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
of the
UNITED STATES OF AMERICA

Issued every Wednesday.

Owned by the Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America.

OFFICE:
1951 West 22nd Place, Chicago, Ill.
Phone: Canal 2487.

Subscription rate:
For Members, per year.....\$0.60
For Nonmembers.....\$1.00
For Foreign Countries.....\$1.50

K razpisu posebnega asesmenta.

Naš sobrat gl. tajnik je že v zadnjih številkah "Glasila K. S. K. Jednote" naznanil, da bo razpisana za mesec maj, ali za asesment št. 5—1917 na vsakega člana in članico posebna doklada 50c za upravne stroške, ali za stroškovni sklad K. S. K. J.

Ta uradni razpis je najti na 5. strani današnje številke. Razpis tega asesmenta se je izvršil vsled deficita, ali primanjkljaja v upravnem stroškovnem skladu naše Jednote. Odobrila in priporočila ga je večina glavnih odbornikov K. S. K. J. in določil ga je tudi zavarovalniški superintendent države Ill., v kateri je naša Jednota inkorporirana.

Marsikdo bo zmal na prihodnji seji morda z glavo čes: Že zopet te posebni asesment! — Čemu vedno nove doklade! — Saj sem plačal še lansko leto meseca dec. 25c posebnega asesmenta. Dragi mi sobrat in draga mi sestra! Tudi mi se strinjamo z izjavo našega gl. tajnika, da mu je jako neljubo razpisovati posebne doklade na člane. Mislite li, da se vrši to v njegovo lastno korist, ali morda v korist gl. blaginjak ali celega odbora K. S. K. J.? — Ne. Razpis posebnih asesmentov se vrši v dobrobit vsega članstva naše Jednote. Lansko leto meseca dec. ste plačali po 25c posebnega asesmenta za poškodninski in operacijski sklad; sedaj je pa razpisanih 50c posebnega asesmenta za upravni, ali stroškovni sklad.

Naš sobrat gl. tajnik je Vam že razjasnil, da se ne sme v pokritje primanjkljaja upravnih stroškov pri Jednoti vzeti niti centa iz posmrtninskega ali rezervnega sklada. Tega ne dovoljuje državna postava. Oba ta dva sklada morata ostati nedotaknjena kakor sta. Če pride državni zavaroval. nadzornik morda gl. tajniku na sled, da se je rabilo denar iz posmrtninskega sklada, ali iz rezervnega za upravne stroške — prišel bi s postavo v nasprotje; bil bi zato celo kaznovan in bi moral vzeto razliko iz svojega žepa doplačati v one sklade. Postavi se ni mogoče protiviti. Gl. tajnik mora predložiti državni oblasti za vsak izdani dolar čiste knjige in račune.

Čemu je prišlo do tega posebnega ases. razpisa? Vsled tega ker se plačuje v našo Jednoto premalo za upravne stroške. Vsakdo zna, da plačujemo z našim rednim ases. poleg posmrtnine 5c (pet) za upravne stroške, 5c (pet) za poškodnino in operacije in 5c (pet) za naročnino lastnega glasila. Če upoštevate torej velike redne stroške pri upravi K. S. K. J., katere Vam sobr. gl. tajnik sleherni mesec v svojem poročilu izkazuje, boste prišli kmalu do spoznanja, da smo v upravnem (stroškovnem) skladu res kratki. Če bi bili delegatje na zadnji konvenciji določili po 10c (deset) mesečnih prispevkov za upravne stroške, bi gotovo še ne prišlo do tega primanjkljaja. Če je družina, gospodarstvo, posvetstvo, ali Jednota velika ima poleg velikih dohodkov tudi velike stroške.

Vzemimo za to samo sledeči slučaj: V neki naselbini se je zbralo skupaj 12 samcev, ali pečlarjev, ki so se zavezali sami skrbeti za "board" (hrano) in stanovanje. Recimo, da plačuje vsak po \$5.00 na teden. Ako bi meli morda večje stroške, bi moral konec tedna ali meseca slehemi izmed teh samcev doplačati razliko, kajti njih vodja, ali gospodar bi nikakor ne hotel plačati primanjkljaja iz svojega žepa. — Če ima gospodar kakke družine ta ali oni mesec izvanredne stroške, ali več izdatkov kot dohodkov — se mora naravno zadovoljiti. Stroški ali izdatki za upravo družine: za živce, stanarino, obleko itd. morajo biti plačani. Ravno tak slučaj je tudi pri kaki podp. organizaciji. Naša Jednota je podobna 13.000 članov broječi družini, katero oskrbuje gl. odbor. Če so upravni dohodki manjši kot izdatki — naravno, da je primorano vse članstvo te stroške pokriti. Kdo drugi jih naj pa plača kot članstvo? Saj so bili izdatki narejeni za upravo Jednote, ki je last članstva.

Upamo, da vsak član (ica), ki bo pazno in vestno prečital ta naš članek, bo prišel do spoznanja, da je bil gl. urad K. S. K. J. opravičen in na pravem mestu v tej zadevi.

Še enkrat omenjamo, da ni bil kriv gl. odbor razpisati sedaj posebni stroškovni asesment, temuč zadnji konvenciji zbor, kakor že gori povedano.

Da bo cenj. članstvo naše Jednote videlo, da plačuje res primerno majhen upravni ases. hočemo tukaj navesti nekaj podatkov o upravnih stroških drugih podp. organizacij.

Naša K. S. K. J. je imela l. 1915 \$21.043.14 skupnih upravnih stroškov, ali na člana (per capita) \$1.71 na leto z samo 5c mesečno doklado za upravni sklad; l. 1916 pa \$18.144.65, ozi. \$1.43 letnih stroškov na člana. Jugoslov. Kat. Jednota je imela isto leto (1915) po \$1.33 povprečno na člana upravnih stroškov z 10c mesečnim strošk. ases.; l. 1916 pa \$2.34; S. N. P. J. je imela l. 1915 \$2.12 upravnih stroškov na vsakega člana, dasiravno je imela precej visok redni mesečni upravni asesment; leta 1916 pa \$1.50.

Pri tem se spominjamo besed nekega gl. uradnika na konvenciji v So. Chicagu, ki se je pred delegati takole izrazil: "Malo novaca, malo muzike!" — Prav je imel ta modrijan. Če dobi kakka Jednota malo denarja za svoje upravne stroške, ne more plačevati velikih izdatkov. Še nekaj naj omenimo pri tem: XIII. gl. zborovanje se nam bliža. Še 15 tednov. Izdatki konvencije so kakor znano vsakokrat veliki, čeravno ne plačuje Jednota vožnje in dnevnice delegatom. Kako bo zamogel naš gl. blaginjak delati čke na konvenciji v pokritje konvencijskih stroškov, če nima v stroškovnem skladu dovolj denarja? Pripravili se je treba torej že prej in pravočasno, da ne pride Jednota v tem oziru v zadrego.

Ta nesrečni "K".

Dasiravno ni naloga in namen našega lista, kot glasila K. S. K. J. umešavati se v zadeve kakke druge slovenske podporne organizacije, smo obljubili v zadnji številki napisati vseeno par vrstic povodom znane borbe pri J. S. K. J., ki je nam po starosti in imenu najbolj bližnja.

Da smo napisali danes sledeče vrstice o tej borbi, se opiramo na dejstvo, ker spada velika večina članov in članice naše, ali K. S. K. Jednote, tudi k Jugoslovanski Katoliški Jednoti. Tudi urednik našega lista je že večletni član J. S. K. J. Ta članek naj služi v prvi vrsti samo čitateljem "Glasila K. S. K. Jednote", ali članom naše organizacije, ki spadajo tudi k J. S. K. Jednoti.

V "G. N.", ki je glasilo J. S. K. J. čitamo zadnje tedne vsako sredo po cele stolpce navodil, prav in protestov glede izpremembe dosedanjega legega imena J. S. K. J. v J. S. P. J. (Jugoslov. Podp. Jednota). Eni so za izpremembo, večina jih je pa proti izpremembi. Nekatera društva in "prosvitljeni" dopisniki vidijo v tej nesrečni (?) črki "K" (katoliška) največjo oviro, čemu J. S. K. J. ne napreduje. Imajo že pre-računano, koliko tisoč intisov novih članov in članice bi (?) po izpremembi imena takoj pristopilo zraven in za koliko stitisoč do-

larjev bi se glavna Jednotina blagajna na mah pomnožila, samo če bi ne bilo tega nesrečnega "K". Papir, na katerem se dela te zlate gradove v oblakih je potrpežljiv; le z resnim in temeljitim dokazom pa še ni prišel v tem oziru nihče na dan.

Članstvo, ki se ne sramuje starega imena Jugoslovanska Katoliška Jednota, predbaciva reformatorjem te "podp. organizacije, da bodo ti povzročili razdor in celo morebitni razpad iste, ker ji hočejo pod krinko napredništva razrezati njeno lepo lice ali oblatiti njeno že 19 let staro ime. Pri J. S. K. J. je vseh skupaj 97 krajevnih društev; od teh ima svetniška imena 91 (eno in devetdeset) društev, 6 (šest) pa posvetna imena (št. 38, 70, 90, 104, 107 in 114.) Enemu izmed teh slednjih je postalo celo odveč tudi ime "Katoliška" Jednota. To društvo je objavilo svoj iniciativni predlog v glasilu za izpremembo. Predlog za odpravo imena "Katoliška" je podpiralo deset sledečih društev, s sledečimi imeni: Dr. sv. Janca Krstnika; sv. Jurija; sv. Jožefa; sv. Mihaela; sv. Roka; sv. Alojzija; Marija Zvezda; sv. Jan. Krstn.; sv. Antona in sv. Mihaela. Številke ne navajamo. — Ne bilo bi pri tem dosti čudno, če bi ta iniciativni predlog podpiralo 5 preostalih društev s posvetnimi imeni; tako pa niso bila za katoliško ime Jednote družva z lepimi katoliškimi priimki ali z imeni naših znanih svetnikov. — Zadeva je prišla res do splošnega glasovanja, ki se zaključil z dnem 1. junijem t. l. Člani bodo sedaj izrekli nad to Jednoto (J. S. K. J.) obzodbo, naj li ostane še staro ime, ali naj se uvede novo ime "Jugoslovanska Podporna Jednota." V tem grmu tisti zajec, katerega se še ne vidi. Če bo izpadlo glasovanje za novo ime, ali bode prisiljenih vseh še preostalih 81 krajevnih društev izpremeniti tudi svoja svetniška imena? O tem se ni dalo društvam pojasniti v glasovnici.

Eni reformatorji trdijo, da bi taka izprememba imena veljala le neznatno svotico. Mi pa zatrjujemo, da bi stala taka stvar od \$15.000 do \$20.000. Recimo, da ima 50 krajevnih društev J. S. K. J. svoje zastave in bandera. Eno k drugim cenimo \$150.00, to znaša \$7.500. Regalije društev s starim imenom Jednote in društva, ki so v rabi pri 97 krajevnih društvih cenimo 7500 po 50c kar znaša \$3750.00. Jednotine znake 7500 po 30c je \$2250.00. Pečate 91 po \$2.00 je \$380.00. Jednotine tiskovine, pravila itd. in društvena pravila in tiskovine (pisalni papir, kuverte itd.) okrog \$3500.00. — Vse to skupaj bi znašalo \$17.380. Kdo ho pa štel te denarce? Li morda reformatorji, ki delajo račun brez krmarja?

Če je bilo ime J. S. K. J. dobro in veljavno že minulih 19 let, čemu bi se ga sramovali ko, bo Jednota obhajala svoj 20 letni obstanek? Kdo je pa sploh spravil J. S. K. J. do stališča, kakoršnega zavzema danes? Člani — katoličani in društva z lepimi katoliškimi imeni! Še nekaj! Če bi prišlo, (kar Bog ne daj) res do izpremembe starega imena, bi se delalo s tem še mrtvim članom, ki počivajo že v grobu nečast in sramoto. Njih nagrobne križe in spomenike z označbo, da so bili člani J. S. K. J. in z lepim Jednotinim znakom, bi se moglo v tem slučaju popraviti in predeletati, ker bi J. S. K. J. z dnevom izpremembe imena prenehala eksistirati. — Morda imajo reformatorji J. S. K. J. že izdelan tudi nov znak s kako zvezdo, ali polumesecem? Težko delo bodo imeli kamnoseki pretvarjati križ (dosedanji znak Jednote) v zvezdo, ali polumesec. Polumesec pa omenjamo iz sledečega razloga:

K Jugoslovonom prištevamo: Slovence in Hrvate, po veri katoličane; Srbe, katoličane in pravoslavne; Bošnjake in Hercegovce — slednji, dasiravno govorijo kako slovensko narečje, pripadajo pa nekateri k mohamedanski veri, torej so prijatelji polumesca. — Pred nedavnim je pisal nek reformator, da so tej Jednoti vsi Jugoslovani dobrodošli, pa naj bodo že katoličani, pravoslavni, mohamedanci ali celo judje. — Lepa mešanica pri društvih sejah, obhodih in pogrebi! O tem ne govorimo več. Pripomnimo le, da lepšega in bolj pripravnega imena kakor je Jugoslovanska Katoliška Jednota si sploh ta podp. organizacija ni zamogla izbrati in ga tudi ne more z lepšim nadomestiti.

K sklepu teh vrstic kličem članom K. S. K. J. ali našim čitateljem, ki so tudi člani J. S. K. J.: Ne dajte se prepričati od teh reformatorjev! Vsakdo se naj pri glasovanju izreče, da ne mara novega imena, temveč da naj ostane še staro ime J. S. K. J.

Naturalizacijske postave in določbe.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI
kateri stavi sodnik onim, ki prošjo za drugi, ali državljanski papir.

(Nadaljevanje.)

A.: Forty eight stars and thirteen stripes.
(Forty eit stars end toertin strajps.)

Odq.: 48 zvezd in 13 črt.

Q.: What do the 48 stars and the 13 stripes on the American flag represent?

(Vat du the forty eit stars end the toertin strajps on the American fleg reprizent?)

Vpr.: Kaj pomenja 48 zvezd in 13 črt na ameriški zastavi?

A.: 48 Stars represent the 48 States in the Union and the 13 stripes the original States.

(Forty eit stars reprizent the forty eit stets in the Junion end the toertin strajps the toertin orižinal stejts.)

Odq.: 48 zvezd pomenja (predstavlja) 48 držav naše Unije in 13 črt pomenja 13 prvotnih ameriških držav.

Opomba uredništva: Vsak tujec, ki hoče postati ameriški državljan, mora poleg glavnih, dosejati tu priobčenih odgovorov tudi znati glavno mesto (Capital) dotičnega države v kateri živi, dalje ime guverneja, in za koliko let je dotični guverner izvoljen. Da bo mogoče vsakemu prošilec državlj. papirja odgovoriti na ta vprašanja, navajamo tukaj glavna mesta vseh 48 držav in imena sedanjih guvernerjev.

Prvo ime znači toraj državo; drugo glavno mesto; tretje ime guvernerja, številka pa znači, koliko časa traja uradni termin dotičnega guvernerja:

- Ala. Montgomery; C. Henderson — 4
- Alaska Juneau; J. E. Strong — 4
- Ariz. Phoenix; G. W. P. Hunt — 2
- Ark. Little Rock; Chas. G. Brough — 2
- Cal. Sacramento; H. W. Johnson — 4
- Colo. Denver; J. C. Gunter — 2
- Conn. Hartford; G. H. Holcomb — 2
- Del. Dover; J. M. Townsend jr. — 4
- D. C. nima guverneja.
- Fla. Tallahassee; J. R. Catts — 4
- Ga. Atlanta; S. M. Dorsey — 2
- Hawai. Honolulu; L. E. Pinkham — 4
- Ida. Boise C.; M. Alexander — 2
- Ill. Springfield; F. O. Lowden — 4
- Ind. Ind'pls; J. P. Goodrich — 4
- Ia. Des Moines; W. L. Harding — 2
- Kans. Topeka; Arth. Capper — 2
- Ky. Frankfort; A. O. Stanley — 4
- La. Baton Rouge; R. G. Pleasant — 4
- Me. Augusta; C. E. Milliken — 2
- Md. Annapolis; E. Harrington — 4
- Mass. Boston; S. W. McCall — 1
- Mich. Lansing; A. E. Sleeper — 2
- Minn. St. Paul; J. A. Burnquist — 2
- Miss. Jackson; T. G. Bilbo — 4
- Mo. Jefferson C.; F. D. Gardner — 4
- Mont. Helena; S. V. Stewart — 4
- Neb. Lincoln; C. Neville — 2
- Nev. Carson C.; E. D. Boyle — 4
- N. H. Concord; H. W. Keyes — 2
- N. J. Trenton; W. E. Edge — 3
- N. Mex. Santa Fe; E. C. de Baca — 4
- N. Y. Albany; C. S. Whitman — 2
- N. C. Raleigh; T. W. Bickett — 4
- N. Dak. Bismarek; L. J. Fraizer — 2
- O. Columbus; J. M. Cox — 2
- Okla. Okla. C.; R. L. Williams — 4
- Oreg. Salem; J. Withycombe — 4
- Pa. Harrisburg; M. G. Brumbaugh — 4
- Porto Rico S. Juan; Arthur Yager — 4
- R. I. Providence; R. L. Beekman — 2
- S. C. Columbia; R. I. Manning — 2
- S. Dak. Pierre; P. Norbeck — 2
- Tenn. Nashville; T. C. Rye — 2
- Texas. Austin; J. E. Ferguson — 2
- Utah, Salt Lake C.; S. Bamberger — 4
- Vt. Montpelier; H. F. Graham — 2
- Wa. Richmond; H. C. Stuart — 4
- Wash. Olympia; H. McBride — 4
- W. Va. Charleston; J. J. Corwell — 4
- Wis. Madison; E. L. Philipp — 2
- Wyo. Cheyenne; J. B. Kendrick — 4

V prihodnji številki bomo kododatek in zaključek tega navodila priobčili še pojasnilo o kvalifikaciji volilcev za vsako posamezno državo. V tej številki ko poveda, koliko časa mora volilec živeti v eni in isti državi, okraju, mestu in preecinktu, da lahko voli. Vide-lo se bo, da volilne določbe v raznih naših državah niso povsem enake; ponekod imajo volilno pravico že taki, ki so vzeli šele prvi papir.

(Konec prihodnjic.)

Ljudje se radi pritožujejo o pomanjkanju denarja, redkokdaj pa o pomanjkanju razsodnosti.

Nemci crejo trupla mrtvih vojakov.

Sedanja evropska vojna prinaša v javnost vedno nova okrutja o grozodejstvih in nečloveškem početju. Vojna ne pozna več ne božjih, ne človeških postav; dospela je celo že do vrhunca barbarizma, kakoršnega ne najdemo niti pri najbolj barbarskih in divjih narodih. Sedanja evropska civilizacija doprinaša stvari kakoršnih niti med krvoločnimi živalmi ne najdemo. Vojni moloh dandanes ne prinaša niti več padlim, ali mrtvim vojakom. — Ne samo, da žrtvuje vojak svoje življenje in kri za cesarjo in domovino, žrtvovati mora še svoje mrtvo meso in kosti. Domovina in cesar mu ne privošči ta v zahvalo da je žrtvoval svoje življenje za hrano topovom — niti miren kotiček v črni zemlji. Namesto v grob, ga vržejo v kotel kjer ga crejo kot prečiha, samo da dobijo iz njegovega telesa še nekaj potrebnih in snovi, ki se rabijo za nadaljevanje vojne.

Baš danes teden smo čitali v listu "Chicago Daily Journal" neko tozadevno poročilo, ki nam kaže, kako daleč je že dospela nemška kultura. Ježili so se nam pri čitanju tega poročila lasje in mrav je nas strahu tresel po životu. Napis tega poročila se je v označenem listu glasil sledeče: "Koristna uporaba mrtvih vojakov. Zadnja ilustracija o nemški iznajdljivosti priobčena v nemkem belgijskem listu. Trgovina popolnoma organizirana. Iz človeških trupel delajo razstrelne snovi, milo, pičo za svinje in umetni gnoj."

Nemška industrijska iznajdljivost, katero se je tako hvalilo, je zadobila od izbruha sedanje vojne zopet nekaj pretresljivih ilustracij. Poročila o tem so posneta iz pripovedovanj ameriških konzularnih uradnikov, ki so meseca febr. t. l. po prekinjeni diplomatski zvezi dospeli v Švicco. Ta pripovedovanja so tako grozna in pretresljiva, da jih človek komaj verjame, a so vendar resnična.

Ker je na Nemškem jejo pri-manjkovati živalske maščobe ali masti, olja, tolače, osobito pa glicerina, katerega se rabi za izdelovanje streliva, se je za to pričelo izkoriščati celo mrtve nemške vojake, da na ta način popolnoma zadostijo vojnemu molohu.

Znano je da vsebuje človeško telo gotovo količino maščobe, torej tudi gotove odstotke glicerina. Nemška spretnost! in veda! je našla torej lahek način, kako je mogoče iz mrtvih trupel vojakov pripravljati in izdelovati potrebno hrano za nikdar nasičene topove. Glicerin služi Nemeem kaj dobro pri izdelovanju eksplozivnih snovi, olje se rabi za mazanje strojev po raznih tovarnah, iz človeških kosti se pa dela umetni gnoj in hrano za prečiče.

V mestecu Leyden na Holandskem izdajajo belgijski begunci svoj dnevnik "La Belgique" po imenu. Ravno ta list je nedavno priobčil obširen opis, kako kulturni? Nemci izkoriščajo celo trupla svojih mrtvih vojakov v vojne svrhe. Označeni list je pisal o tem sledeče:

"Že dolgo časa nam je bilo znano, da Nemci ne pokopujejo mrtvih vojakov. Očividni, ki so videli na svoje lastne oči grozne prizore v eni izmed teh tovarn za cre-nje mrličev, so pripovedovali usledniku lista, da prihajajo v o. no tovarno celi vagoni napolnjeni z mrtvimi vojaki. Ti so zvezani z žico po 3 do 4 skupaj. Take tovarne se nahajajo v bližini Bruselja in Serainga blizu Liege. Sprava se ni dalo dosti pozornosti na dovoz teh mrličev v omenjene tovarne, ker so ljudje mislili da se iste ondi sežiga. Nemška vlada je namreč odredila da naj se vse padle vojae sežge, kjer je to mogoče — namesto pokoplje — to pa iz zdravstvenih ozirov.

Glavna tovarna za pridobivanje masti in glicerina iz človeških trupel se nahaja sedaj v Gerolsteinu. Vsak vagon, ki je dovedel tovor s človeškimi mrtkami je bil označen s sledečimi črkami D. A. V. G. Sedaj šele se je izvedelo, da se pošilja skoro vse mrtvece z zapadne fronte v Gerolstein, kjer je pričela neka tvrdka "Deutsche Abfall Verwertungs Gesellschaft" svoj novi "biznes". Po naše bi nazivali to družbo: "Nemška družba za koristno uporabo smeti." Ta družba je inkorporirana z glavnico 5,625,000 frankov.

Ta čudna tovarna je okrita v nekem osamem zarašenem gozdu južnozapadno od Koblenca. Oddaljena je kakih 1000 jardov od železniške postaje St. Veith. (Sv. Vid) blizu belgijske meje. Poslopja te tovarne ni mogoče videti s postaje, ker je vse zarašeno z gostim drevjem. Samo dvojna železniška proga, ali tir ti kaže zavito pot, proti onemu skrivnostnem gozdu kamor dovažajo po železnici cele vagone vojaških trupel.

V tej tovarni je zaposlen glavni kemik z dvema pomočnikoma in 75 možmi. Vsi ti delavci so vojaiki 8 armadnega korpa. Kdor je določen za delo v tej pekleniski tovarni, se mora smatrati pravim jetnikom. Naravno da marsikdo izmed teh delavcev oboli. Takega pošljejo v malo začasno bolnišnico, ki se nahaja blizu tovarniškega poslopja. Okoli in okoli tovarne je napeljana ograja z živimi električnimi žicami da nihče ne more uteči.

Posamezna poslopja te tovarne so do 700 čevljev dolga in 110 čevljev široka. Zastojni boš iskal tukaj visoko štrlečih dimnikov. Do velikih kotlov, kjer crejo trupla vojakov so napeljene le prezačevalne cevi, dim ki prihaja iz teh pečij se na umetalen način zbira in pošilja v globoke oddaljene podzemelske rove.

Železniški tir vodi v to tovarno z istočne strani in dela kolobar okoli in okoli poslopja. Delavci so oblečeni v čudno obleko, namočeno v olje, kateri ne škoduje ne so opara, ne vlaga. Na glavi nosijo čudne krinke z neke vrste umetnimi izdelanimi očali. Vsakdo ima v rokah dolg drog z železno ostjo; s tem drogom mečejo trupla mrtvih vojakov iz železniških vagonov na tla; od tam jih pa skupaj z verigami zvezane vlačijo v tovarno do pripravljenih kotlov.

List "La Belgique" opisuje potem bolj natančno način, kako te mrtvece crejo in kuhajo. Posebno debela trupla so za to uporabo dobrodošla! Iz teh trupel se dobiva mast in tolače za izdelovanja mila, stearin za izdelovanje sveč, glicerina in druge vrste olja, kar se rabi pri izdelovanju eksplozivnih snovi.

Da je temu resnica so nedavno pisali o tem celo sami nemški listi v Berlinu in cenzura ni teh poročil ustavila. Vojni poročevalci Karl Rosner je priobčil v belgijskem "Lokal Anzeigerju" nedavno nekaj črtic o eni izmed teh tovarn sledeče:

"Ko smo se peljali mimo Evergicourta smo zapazili v zraku nekak čuden smrad, kakor bi se nekje žgalo apno. In naleteli smo na neko postajo (tovarno) kjer se trupla vojakov — mrličev izkorišča v industrijske svrhe. Mast, katero se ondi pridobiva, se vporablja za mazilno olje pri strojih. Kostje se pa melje v posebnih strojih za svinjsko pičo in umetalen gnoj."

V tem poročilu ni nič omenjenega o izdelovanju glicerina v vojne svrhe. — Urednik list "La Belgique" je zvedel kasneje: da se nahaja več takih tovarn tudi na istočni fronti. Da je temu resnica, si je urednik tega belgijskega lista celo ogledal izdelane produkte, ali izdelke — človeško olje, ki je rujavkasto rumenkaste barve. To olje ali tekoča mast se pretaka v sode, podobnim sodčkom petroleja."

Nihče ne more trditi da je to poročilo o najnovejšem koraku nemške kulture pretirano. Navedeno je vse tako jasno in resnično, da skoro ni mogoče, da bi bila stvar izmišljena. Morda ne bo to poročilo nekaterim prijateljem Nemeem v nemškega "kajzerja" po volji? Kdor je mnenja da smo si to izmislili sami, naj piše po številko "Chicago Daily Journal" z dne 25. aprila 1917, ter naj prečita to poročilo, ki je črno na belem tiskano na 7. strani v prilogi.

Trgovska mornarica v l. 1916.

Državni departmant za trgovino v Washingtonu, D. C. je izdal nedavno poročilo o svetovni gradbi trgovskih parnikov in ladij za leto 1916. V minulem letu je bilo širom sveta na novo zgrajenih 2505 takih parnikov s skupno prostornino 1,899,943 ton. Ravno v tem času, ali tekom minulega leta je bilo pa v sedanji vojni potopljenih 1149 trgovskih parnikov, ki so zavzeli 2,082,633 ton prostornine.

K. S. K. Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.

Telefon 1048

Od ustanovitve do 1. marca 1917 skupna izplačana podpora

\$1,228,675.47

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: Paul Schneller, 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
I. Podpredsednik: Joseph Sitar, 805 N. Chicago St., Joliet, Ill.
II. Podpredsednik: Anton Grdina, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Pomožni tajnik: Josip Rema, 2327 Putnam Ave., Brooklyn, N. Y.
Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 Broadway, Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Jak. Černe, 820 New Jersey Ave., Sheboygan, Wis.
Poblaščenec: Martin Muhič, box 537, Forest City, Pa.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ivec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

Josip Dunda, 704 Raynor Ave., Joliet, Ill.
 Geo. Thomas, 904 E. B. St., Pueblo, Colo.
 John Povsha, 311 — 3. Ave., Hibbing, Minn.
 Frank Petkovšek, 720 Market St., Waukegan, Ill.
 Frank Francić, 318 South Pierce St., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

Mihael Kraker, 614 E. 3. St., Anaconda, Mont.
 Geo. Flajnik, 3329 Penn. Ave., Pittsburgh, Pa.
 Anton Gregorich, 2112 W. 23. St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Joseph Russ, 6619 Bonna Ave., N. E., Cleveland, Ohio.
 Frank Svete, 38 — 10th St., North Chicago, Ill.
 Frank Plemel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
 Telefon: Canal 2487.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglašje in naročnino pa na: "GLASILO K. S. K. JEDNOTE", 1951 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.

Iz urada gl. tajnika K. S. K. Jednote.

Članom in članicam društev sv. Jožefa 53 in Marije Pomagaj 79 Waukegan, Ill. in dr. sv. Jožefa 12 in Marije Vnebovzete 77, Forest City, Pa., ki so bili po duh. vodju K. S. K. Jednote na podlagi točke pravil 121 suspendirani, se naznanja, da zamorejo zopet pristopiti v Jednoto, če plačajo vse dolžne asesmente in druge prispevke društvu in Jednoti od dne suspendacije do dne zopetnega sprejema.

Vsi oni, ki želijo biti zopet sprejeti, se morajo tekom meseca maja t. l. zgledati pri društvu tajniku in poravnati zaostale asesmente.

Uvažati pa je treba sledeče:

S tem, da K. S. K. J. prejme od članov(ice) asesmente in druge prispevke, nikakor ne odstopi ali izgubi pravice, vložiti pritožbo proti kateremkoli članu(ici), za prestopke, kršenje ali nesplošnost ene ali druge točke pravil.

Za glavni urad K. S. K. Jednote

Vsem članom in članicam se uradno naznanja, da je za mesec maj 1917, razpisan poseben asesment v znesku 50c (petdeset centov) na osebo.

Ker so upravni stroški zadnji čas vsled odvetniških, sodnijskih in drugih izdatkov precej narastli, radi tega je bil glavni odbor Jednote prisiljen razpisati posebno doklado za mesec maj.

Tajniki(ice) krajevnih društev se prosijo, da predstojee naznari članom in članicam na društveni seji prečitajo in pojasnijo.

Glavni urad K. S. K. Jednote, 27. aprila 1917.

JOSIP ZALAR
glavni tajnik

IMENA UMRLIH ČLANOV IN ČLANIC.

Naznanilo asesmenta šte. 5 — 17, za mesec maj 1917.

- 38 John Verbič, star 62 let, član dr. sv. Štefana 1, Chicago, Ill., umrl 18. marca 1917. Vzrok smrti: Srčna bolezen. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 11. sept. 1898. Razred 43.
- 249 Ana Peče, stara 40 let, članica dr. sv. Cirila in Metoda 4, Tower, Minn., mrla 29. marca 1917. Vzrok smrti: Porod. Zavarovana za \$500.00. Pristopila k Jednoti 1. jan. 1901. Razred 24.
- 634 George Plut, star 67 let, član dr. sv. Jožefa 7, Pueblo, Colo., umrl 6. aprila 1917. Vzrok smrti: Pljučnica. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 2. aprila 1894. R. 44.
- 5344 Anton Fortuna, star 56 let, član dr. sv. Vida 25, Cleveland, O., umrl 4. aprila 1917. Vzrok smrti: Pljučnica. Zavarovan za \$500.00. Pristopil k Jednoti 20. aprila 1903. R. 42.
- 21203 Frank Merlak, star 35 let, član dr. sv. Franciška Sal. 29, Joliet, Ill., umrl 10. aprila 1917. Vzrok smrti: Opeklina zadobljena pri delu. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 7. nov. 1915. R. 33.
- 8008 Matija Kondeš, star 47 let, član dr. sv. Petra 30, Calumet, Mich., umrl 4. marca 1917. Vzrok smrti: Načuha. Zavarovan za \$500.00. Pristopil k Jednoti 4. aprila 1905. Razred 34.
- 7361 Alojzij Vidmar, star 37 let, član dr. sv. Alojzija 47, Chicago, Ill., umrl 25. marca 1917. Vzrok smrti: Pljučnica. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 24. okt. 1904. R. 24.
- 15388 Frank Čadonič, star 33 let, član dr. Marije Sedem Zalosti 50, Allegheny, Pa., umrl 5. marca 1917. Vzrok smrti: Ubit pri delu. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 10. okt. 1909. R. 26.
- 2209 John Rozenstein, star 61 let, član dr. sv. Alojzija 52, Indianapolis, Ind., umrl 23. marca 1917. Vzrok smrti: Jeterina in srčna bolezen. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 9. julija 1900. R. 45.
- 4267 Frank Malevič, star 35 let, član dr. sv. Cirila in Metoda 59, Eveleth, Minn., umrl 12. febr. 1917. Vzrok smrti: Pljučnica. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 27. jul. 1902. R. 21.
- 17288 Josip Pirman, star 22 let, član dr. sv. Jan. Krstnika 60, Wenona, Ill., umrl 27. marca 1917. Vzrok smrti: Povožen na železničnem tiru. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 5. marca 1911. R. 16.
- 5705 George Benkovič, star 57 let, član dr. sv. Nikolaja 67, Steelton, Pa., umrl 1. aprila 1917. Vzrok smrti: Bolezen na želodcu. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 29. junija 1903. R. 44.
- 4045 Ana Protolipac, stara 53 let, članica dr. sv. Barbare 128, Etna, Pa., umrla 21. marca 1917. Vzrok smrti: Vtrganje. Zavarovana za \$1000.00. Pristopila k Jednoti 2. aprila 1909. R. 44.

IMENA POŠKODOVANIH IN OPERIRANIH ČLANOV IN ČLANIC.

- 904 John Opeka, član dr. sv. Jožefa 12, Forest City, Pa., poškodovan dne 25. nov. 1916. Opravičen do podpore \$250.00 za izgubo desnega očesa.
- 4452 John Polmin, član dr. sv. Franciška Sal. 29, Joliet, Ill., operiran 7. febr. 1917. Opravičen do podpore \$50.00.

- 20811 Marka Plut, član dr. sv. Franciška Sal. 29, Joliet, Ill., operiran 19. febr. 1917. Opravičen do podpore \$50.00.
- 16993 Jožef Stefane, član dr. sv. Petra in Pavla 38, Kansas City, Kans., operiran 7. febr. 1917. Opravičen do podpore \$50.00.
- 3173 Janko Pleško, član dr. sv. Jožefa 57, Brooklyn, N. Y., poškodovan na levi roki 10. sept. 1914. Opravičen do podpore za nerablivo levo roko \$250.00.
- 2844 Maks Gregorich, član dr. sv. Jah. Evang. 65, Milwaukee, Wis., operiran 5. marca 1917. Opravičen do podpore \$50.00.
- 17628 Nikolaj Curilović, član dr. sv. Barbare 97, Mt. Olive, Ill., poškodovan 2. dec. 1916. Opravičen do podpore \$250.00 za izgubo desnega očesa.
- 5676 Antonija Golob, članica dr. sv. Jožefa 148, Bridgeport, Conn., operirana 7. marca 1917. Opravičena do podpore \$50.00.

IME BOLNEGA ČLANA.

- 21482 Stanko Baron, član dr. sv. Petra in Pavla 91, Rankin, Pa., prijavil bolnim 18. sept. 1916. Na Jednoto pripada za podporo od dne 18. marca 1917.

JOSIP ZALAR
glavni tajnik

OTROŠKI ODDELEK

- 532 Jožef Cankar, star 8 let, 5 mesecev in 28 dni, član dr. Marije Pomagaj 79, Waukegan, Ill., umrl 13. aprila 1917. Vzrok smrti: Povožen od vlaka. Zavarovan za \$100.00. Pristopil v otroški oddelek 1. junija 1916. Opravičen do \$100.00 za pogrebne stroške, katere svota je bila pok. starišem nakazana v izplačilo dne 28. aprila 1917.
- 1319 Marko Papič, star 2 leti, tri mesece in 7 dni, član dr. Marije sv. Rožnega Venca 131, Aurora, Minn., umrl 18. marca 1917. Vzrok smrti: Davica. Zavarovan za \$100.00. Pristopil v otroški oddelek 26. junija 1916. Opravičen do \$100.00 za pogrebne stroške, katere svota je bila pok. starišem nakazana v izplačilo dne 6. aprila 1917.

Glavni urad 27. aprila 1917.

JOS. ZALAR,
gl. tajnik.

Še nekaj o škofu Baraga.

(Priredil J. L. Zaplotnik)

Pred letom dnij sem e. čitatelem "Glasila" objubil podatki neko predavanje, katero je škof Baraga imel o Indijancih pred 54 leti. Zanimalo bo tem bolj, ker dozdej — kolikor znano — še nikdar ni bilo to predavanje natisnjeno v slovenščini. Vrhutega je pa stvar tudi primerna ravno zdaj, ker bomo v kratkem praznovali 120letnico Baragovega rojstva.

Friderik Baraga je bil rojen v gradu Malavas pri Dobručah na Dolenjskem dne 29. junija 1797. Šolal se je v Ljubljani in na Dumaju. Doprivši pravoslovje, vstopil je v ljubljansko semenišče in bil 4. 1823 posvečen v mašnika. Nato je bil kaplan v Smartnem pri Kranju in v Metliki. Leta 1830 je prišel v Ameriko in deloval med Indijanci v Arbore Croche (zdaj Harbor Springs), Grand River, La Pointe in L'Anse, Mich. Leta 1853 je bil posvečen v škofa Gorenjega michiganskega polotoka, kar je ostal do svoje smrti v Marquette, Mich. dne 19. januarja 1868. Indijance je poznal kot malokdo in spisal v njihovem jeziku več znamenitih knjig, katere so celo protestantje rabili.

Poleti 1863 se je škof Baraga podal v mesto Cincinnati, Ohio in sicer zato, da je tam dal natisniti novo izdajo svojega indijanskega molitvenika. Mesto, ki leži ob reki Ohio, je takrat izgledalo kot velika vojna taborišča; povsod je bilo videti polno vojakov, topov itd. Nahajali so se tam v zaščito mesta, ker se je bilo bati sovražnega napada. Tedaj je namreč tam divjala državljanska vojna med našimi severnimi in južnimi državami. Vsled tega so tržne cene seveda strašno poskočile, tako je bilo za marsikako reč treba dvakrat ali trikrat toliko plačati kot prej. Kot je bilo drago vse drugo, tako se je podražil tudi tisk. Zlasti drag pa je bil še tisk indijanske knjige, ker je stavec ni niti besedice razumel, in je zato več zahteval kot pa za tisk kake angleške knjige. Lahko si torej mislimo da je bil Baraga, ki je moral bivati več tednov v Cincinnati, da je popravljal tiskovne pole indijanskega molitvenika, prav vesel ko ga je povabil župnik ondote cerkve D. Marije, naj njegovim župljanom kak večer predava o Indijancih, saj je bila vstopnina namenjena za njegove indijanske misijone. Nek list, ki je izhajal v Cincinnati, je vsredo 19. avgusta 1863 o tem pisal:

"Mil g. škof Baraga bode, kot se naznanja, prihodnjo nedeljo, 23. avgusta, zvečer ob 7½ uri v cerkvi D. Marije predaval o navadah in načinu življenja Indijancev. Mil škof je bil dolga leta med Indijanci in si je vsled svojih govorov in skrajno uspešnih prizadev — kakor znano — pridobil pridevek "indijanski apostol", vsled česar pač ni nikakega dvoma, da bo zgorajnja snov v njegovih rokah služila za zanimivo in poučno predavanje. Ker je dobiček tega predavanja določen v prid Indijancem, zato imate tukaj ob enem priliko storiti dobro delo!"

Isti list je teden dnij pozneje celotno natisnil to predavanje, ki se glasi dobesedno takole:

Predavanje
O navadah in načinu življenja Indijancev, katero je imel v nedeljo 23. avgusta 1863 v cerkvi Device Marije v Cincinnati, mil. g. škof Baraga iz Sault Ste. Marie, Mich.

Moji gospodje in gospe! Nocoj nastopam tukaj, ne da pridigam, ampak da predavam o Indijancih, o njihovih segah in navadah in o njihovem načinu življenja.

Amerikanski Indijanci so se brez dvoma iz Azije, zibelke človeškega rodu, v Ameriko priselili čez Beringovo cesto, ki na severu loči Azijo od Amerike in je le 40 milj široka. Ta Beringova cesta ali morska ožina pozimi trdo premrzne, tako da bi se s tovrstnimi vozovi lahko čez njo vozilo. Čez to morskoro ožino so naši Indijanci iz Azije prišli v Ameriko in so se potem vedno bolj in bolj širili proti jugu, dokler niso tekom časa napolnili cele ameriške celine. Ob času, ko je Kristof Kolumb odkril Ameriko, je bila ne le Severna, ampak tudi Južna Amerika popolnoma obljudena.

Amerikanci Indijanci so razdeljeni v mnogo rodov, ki se drug od drugega razlikujejo ne samo v jeziku, ampak tudi v navadah in načinu življenja. V tem predavanju se omejujem posebno, dasi ne izključno na rod čipevskih Indijancev, med katerimi sem prebil skoraj polovico svojega doživetja življenja. Leta 1831 sem prišel sem v Cincinnati meseca januarja, kajti takrat je še vsa zgornja pokrajina, kjer prebivajo Indijanci, in kjer so zdaj moji misijoni, spadala k škofiji Cincinnati. Zapustil sem Evropo s tem namenom, da ostalo svoje življenje posvetim izpreobrnitvi Indijancev; in tako sem torej prišel semkaj k pokojnemu pobožnemu škofu Fenwicku, ker so bili vsi indijanski misijoni v njegovi škofiji, in ga prosil, da naj me pošlje k Indijancem. Bil je vesel te ponudbe, kajti potreboval je ravno enega indijanskega misijonarja; in kakor hitro je prišla pomlad in je bilo mogoče potovati v gorenje pokrajine, peljal me je tja gori v veliko indijansko naselbino, 50 milj dalje kot Mackinac; in od tistega časa, t. j. od meseca maja 1831, sem ne prestan bival v indijanskih misijonih; in zdaj jih imam vse pod svojim vodstvom in oskrbovanjem.

Indijanci so čudno ljudstvo. Povedal vam bo najprej nekaj o običajih, navadah in načinu življenja divjih, neizpreobrnjenih Indijancev, potem tudi nekaj manj o naših izpreobrnjenih, krščanskih Indijancih.

Pred vsem o veri Indijancev. O veri divjih, barbarskih Indijancev je malo povedati, če se sploh more pojme, ki jih imajo o zemeljakem, vero imenovati. Njihovi pojmi o nadzemskem so zelo omejeni in zmedeni. Verujejo v dve načeli, eno dobro, drugo pa hudobno. Dobro načelo imenujejo velikega duha, "kitchi manito", hudobno načelo pa hudobnega duha, "matchi manito", nimajo pa nikake pojma niti o enem, niti o drugem teh dveh načel. Njihove verske vaje obstoje v nekem skrajno zoprnem, enoglasnem petju, ali pravzaprav tuljenju, kajti kriče in tulijo pri tem na vse grlo. V svojem divjem stanju nimajo nikakih duhovnikov ali verskih služabnikov, tudi nimajo nikakih cerkva ali svetišč, tudi ne nikake nedelje ali praznika, ampak od časa do časa ko ravno hočejo prirediti kako versko vajo, postavijo žene dolgo in ozko kočo in vejevja. Ko pe dovršena, zbero se moške (žene in otroci so izključeni) in tulijo ter dirjajo po koči gori in doli skoraj cel božji dan, pri čemur jim daje takt od Indijancev samih narejen, ogromen boben. Tako počenjajo štiri dni nepretrgoma. Četrty dan zvečer se zbero v drugi koči in tulijo, spremljani od bobna, do polnoči. V vsem, kar tu govore ali pojo, prosijo velikega duha (ali pa tudi hudobnega duha, kakor nanese), da bi jim dal dolgo življenje in trdno zdravje, kajti to jim je največje dobro. Zato se tudi vse njihove verske vaje imenujejo "velika medicina"; moške pa, ki se pri tem najbolj izkažejo in najsilnejše tulijo, se imenujejo "može velike medicine". Te se povsod spoštuje in se jih boji, kajti veruje se, da so v zvezi z velikim duhom kakor tudi hudobnim in morejo mnogo škodovati. Indijanci verujejo, da ti moške z eno samo mislijo lahko Indijance ob življenje pripravijo.

Indijanci imajo tudi nekaj starih ustnih izročil, katere so prinesli s seboj iz Azije, kjer je bil raj in kjer se je človeški rod začel. Toda ta ustna izročila so tako popačena in zmedena, da jih je komaj spoznati. Tako vedo, da je bil prvi človek dober prijatelj velikega duha; kaj pa se mu je pozneje zgodilo, pa ne vedo povedati. Imajo tudi zmedeno ustno izročilo o vesoljnem potopu. Pravi, da je veliki duh nekoč poslal nekega Indijanca, da bi nastopila velika potopnja; in tedaj si je ta mož naredil iz drevesnih debel velik splav in potem vzel s seboj na splav nekaj medvedov, srn, bivolov in drugih koristnih živali; in ko je povodenj nastopil, je voda vzdignila splav, in mož se je s svojimi živalmi rešil.

In tu se konča njihovo izročilo o vesoljnem potopu. Imajo celo ustno izročilo o božjem učlovečenju, a seveda popačeno. Pravi, da je nekoč veliki duh iz ljubezni do Indijancev prišel na ta svet in bil rojen iz neke Indijanke, ki nikdar ni z nobenim moškim obdevala. Imenoval se je Menabosha ter je postal največji dobernik Indijancev; ušil jih je poljedelstva in drugih koristnih obrti; in ko je živel nekaj let med ljudmi, je izginil.

Imajo tudi nekaj zmedenih pojmov o prihodnjem življenju. Verujejo, da bodo tam dobri poplačani, hudobni pa kaznovani; toda ti njihovi pojmi so popolnoma čudni; kajti ne vedo povedati, kako dolgo bo trajalo prihodnje življenje. Človeško dušo si predstavljajo kot telesno osebnost in pravi, da duša po smrti potuje na drugi svet in pride na tem potovanju k široki, nečisti reki. Čez to reko je položeno dolgo drevesno deblo, in čez ta omahljivi most mora iti duša, da pride v deželo blaženih. Ko torej pride sem duša kakega hudobnega Indijanca, ki je obložen s hudodelstvi tedaj se to deblo tako zelo maje, ko pride ne sredo istega, da se ne more več držati in pade v nečisto reko, ter se pogrezne do vratu in tam ostane neprenehoma v velikih mukah. Vidi deželo blaženih in vidi, kako se ti tam razveseljujejo; in to še pomnoži in poveča njeno trpljenje. Nasprotno pa ko pride duša kakega dobrega Indijanca k temu mostu, gre prav lahko čezenj, ker pač ni obtežena s hudobnimi dejanji, in doseže onostransko obzrežje, kjer se nahaja dežela blaženih. Tu so dobri Indijanci v svojem raju; imajo najslastnejše jedi v obilici; imajo radostno podnebje, ne trpe nikdar ne mraza ne vročine in imajo najzdatnejši in najprijetnejši lov, ki jim daje največjo zabavo. — To so nekako verski poj-

mi divjih, neizpreobrnjenih Indijancev.

Kar se tiče njihovih seg in navad, so jako priproste. Družinski oče razpolaga z udi družine. Peča se z lovom ali ribištvom in prepušča piščalo delo na polju (sadikev malo krompirja) in drugo delo ženi in otrokom. — Indijanci imajo celo v svojem divjem stanju precej pravilne splošne pojme o dobrem in hudem, iz česar spoznamo, da je Stvarnik v človeško naravo položil čut dobrega in hudega, katerega sv. Pavel imenuje naravni zakon. Stari Indijanci imajo navado od časa do časa skupaj sklicati mladeniče in jih poučiti, da naj se ogibajo hudega in delajo dobro. Toda vse to je nepopolno, čutno in naravno, in vse se zgodi iz časnih ozirrov.

Najlepši lastnost indijanskega značaja je gostoljubje, ta staro-patriarhalna čednost. To lastujejo Indijanci v veliki meri in jo izvršujejo ne le med seboj, ampak tudi proti tujcem in celo proti onim, ki so se neprijazne proti njim izrekli, o čemer priča naslednja dogodba. Nekeč je prišel nek Indijanec na svojem potovanju k hiši kanadskega Francoza, ki je prebival na meji indijanskega ozemlja. Indijanec je bil zelo truden in je poprosil Francoza, naj mu da čisto piva. Ta pa ga je neprijazno sprejel in mu rekel: "Poberi se! Za barbare nimam piva." Ubogi Indijanec je ostrel nad to negostoljubnostjo "bele kože" ter šel dalje. Nekaj časa pozneje se je podal ta Francoz na lov in je v gozdu zašel; in ko je dolgo časa taval okrog, je prišel h koči ravno tega Indijanca, katerega pa ni spoznal; ali Indijanec pa ga je takoj spoznal. Pozabivši, kako slabo je ta belec z njim ravnal, sprejel ga je z veliko gostoljubnostjo, ga pogostil, kar ga je najbolj mogel, mu pripravil prenočišče in ga prihodnje jutro peljal na pravo pot. Ob ločitvi je vprašal Francoza, če ga pozna. Ta je odvrnil, da ne. Tedaj pa je rekel Indijanec: "Ali ne poznaš barbara, kateremu si ondan odrekel čisto piva"? Francoz se je ustrašil, kajti bal se je Indijanceve osvete. Toda ta pa mu je rekel: "Ne boj se. Pojdi v miru in uči se kreposti gostoljubja od Indijancev."

Kakor gostoljubje najlepša lastnost indijanskega značaja, ravno tako pa je najslabša poteza tega značaja nesrečna nagnjenost k pijančevanju, katerega pa v svojem divjem stanju ne smatrajo za greh. Pijančevanje je poguba Indijancev; in tisti brezvestni kožuharji, ki jim prinašajo močne, opojne pijače, da jih pripravijo ob njihova dragocena krzna, so zaničevanja vredni značaja pred Bogom in vsemi poštenimi ljudmi. Oni prinašajo Indijancem žganje in jih opijanijo; in ko je Indijanec enkrat pijan, odda za steklenico žganja najdragocenejša krzna. Pijanstvo pretvori zares Indijanca v nevarno zver, tako da bi se prav lahko reklo: Najstrašnejša vseh strahot je Indijanec v svoji pijanosti. Kadar je kak trop Indijancev pijan, redkokdaj mine brez umorov ali nevarnih ranitev. Med Indijanci se jih vidi mnogo, mož kakor tudi žena, ki imajo odgriznene nosove ali ustnice; kajti v pijanosti drug drugega napadejo in se grizejo kakor psi; in tedaj se čisto zgodi, da si odgrizejo nosove in ustnice. Ob jezera Superior se je nahajal lep mlad Indijanec, kateremu je nekoč v pijanosti nos odgrizel. Ko je prišel sam k sebi in se ogledal v zrcalu, katerega mu je bil dal nek kožuhar, začel je jokati in tuliti, kajti njegov lepi obraz je bil pokažen v spako zaradi odgrizenega nosa.

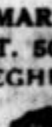
Pogosto se pri takih nezmerenostih v pijanosti pripete umori in neredko najgroznejši umori. Ko sem bil ob jezera Superior v nekem indijanskem misijonu, prišel je k meni nekega jutra poganski Indijanec, popolnoma zbežan in pobit. Povprašal sem po vzroku njegove pobitosti. Pripovedoval mi je, da se je bil opijanil z mnogimi drugimi Indijanci in v pijanosti umoril svojega lastnega strica. Ko je namreč prihodnje jutro prišel nekoliko sam k sebi in zvedel, da je bil umoril svojega strica, je zbežal in na svojem begu prišel k meni; a potem pa je bežal še dalje, kajti bal se je muke čevanja svojih ostalih sorodnikov.

(Nadaljevanje na 6. strani)

**NA SVOJIM! — Držite se
za gola!**

PRODAJ JE ČAS
Kos lepe in dobre zem-
ljin lesom. Zemlja se nahaja
v East County, Wisconsin.
na zelo lahka odplačila.
milji lahko pridelate od
bučljev v najboljšeга sve-
nega krompirja na en
andi zraste "Timothy"
prostem do 5 čevljev vi-
si se tudi vedno delo za
bodisi že po zimi ali
čča dobra. Pišite za po-
ravnost na zdaleč pod-
SLOVENSKA TRGOVA
andi na prodaj več obde-
prav po nizki ceni; ne-
ro za polovico vredno
prodajam hiše in lote v
blizu slovenske cerkve.
kaj kupiti naj se obrne
o dobro postrženo.
Martin Laurič,
and Place
CHICAGO, ILL.

**"MARIJE SEDEM 2A-
ST. 50. K. S. K. J.,
LEGHENY, PA**

edno mesečno sejo vsako
jo v mesecu v Kranjsko
Domu, 57 in Butler St.,
Pittsburgh, Pa.

niški za leto 1917:
Pravnik: John Mravintz, 1107
N. S. Pittsburgh, Pa
Frank Trempush, 4628
Pittsburgh, Pa
Nikolaj Prokselj, 672
Ctna. Pa.
Pravnik: Dr. C. J. Stybr,
St. N. S. Pittsburgh,
prejemajo v društvo od
la; posmrtnina je \$1000.
50. Naše društvo plačuje
ke podpore na teden pri
mesnečni seji.
n Hrvati, kateri še niste
društvu. Spadajoče h K.
judno vabijo pod zastavo
jenega društva.
asnila se obrnite na zgo-
ne uradnike društva. V
ni se mora vsak član tega
niti pri II. tajniku Josip
1 Natrona alley, Pitts-
dan ko zoheti in razne

ozdravi.

Jan Živiljenje da.

— v naši slavnoznani

alone'', da nam ne bo

k''.

je naravna in pristna

obnesel. Imam rade

— pa se boste prepri-

se samo hvali, tega

ood Str. Chicago, Ill

ginie

ast družinskih. pri-
č, je najboljša po-
vsi taki znaki so
ranje črev odstrani

RIŠKI

VINA.

čreva, odstrani vse
e, pomaga prebavi,
množici bakterijskih
nered v želodcu, pri
rskih okrajih itd.
makimi priredbami.
enljive zdravniške
o najbolj občutljiv

osljivo za revmatis-
tekel in okrose
lelu ali za utrjene
in 60e.

Mazači in zdravila.

Neki lekarnar je priobčil nedavno v "Slovenskem Narodu" v Ljubljani zanimivo razpravo o "čarodejnih in čudovitih sredstvih". Njegova izjava je izvanredno zanimiva in je dobro, da jih berejo tudi naši ameriški rojaki, ki le preradi sedajo na lim, takozvani "čudodelni" zdravniški komi, ki zdravijo vsakojake bolezni kar na razdaljo in izrabljajo nevednost ljudstva v korist svojih žepov.

V Kodanju, na Ogrskem in na Dunaju vam napravijo čudodelno mašč, ki vam v enem tednu spremeni golo kožo na glavi, v meter dolge lase, pušavo pod nosom v košate brke, koze na licu v fino, gladko kožico. Sedaj si pa v duhu predstavljajte mladega starca pred ogledalom, ki neusmiljeno muči goloto na glavi z najboljšim vazelinom, da bi mu pleša pognala. Predstavljajte si sramežljivo devico v srpanu, ki maže ovela svoja prsa s slabo svinsko maslo, da bi ji v nedri jih zveveto novo življenje. Pri zori za bogove! Tam na Dunaju na Ogrskem, na Hrvaškem pa se krohoti slepar, ki prodaja čarobno mazilo, slab vasein, žakovo mast kg po 200 kron in še več. Neumnost mase je tako velika, da se dobe ljudje, ki jih je že Ana Ozilag opeharila s svojimi 2 metra dolgimi lasmi. Še več! Čudodelnega zdravila sploh nikdo ne kupi, ako ne stane 8—20 kron.

Pa pustimo veselje, onim, ki hočejo, da se jih slepari s čarobnimi mazili. Stvari so na sebi navadno neškodljive za zdravje. Veliko bolj nevarni so čarodeji, ki kar na veliko mazačijo. Ozdravijo vse znane bolezni, skoraj, da ne vzbude mrtvih v novo življenje. Ti mazači se rekrutirajo iz vseh slojev človeške družbe. Med lekarniške laborante, lekarnarje in propale zdravnike. Vsa ta čedna družba deluje za hrčtom javnih oblasti z najbolj umazanimi sredstvi, in ker je neumnosti preveč na svetu, zaslužijo tudi milijone. Thyerrijevo centifolijsko mazilo in balzam, Diana francosko žganje, Elsa fluid, Vitalito, Vismervin, Kola Dulz, Stomoxigen itd. sp. sredstva, ki so donesla spekulantom milijone. Fabrikant francoskega žganja je baje prodal svojo trgovino neki družbi za 8 milijonov. Jasen dokaz, kake kupčije delajo ti moderni čarodeji. Ne obstoji pa zlo v tem, da ronja na stotice našega narodnega premoženja v žep spekulantom za ničredna sredstva, ampak zlo je hušje, ker marsikatero prezgodnjo smrt imajo na vesti čarodeji za avstrijsko mejo. Odkrivali smo se domačih mazačev, konjeder in drugih takih čednih osrečevalcev, pa so se nam vrinili tuji, ki so še bolj nevarni. Ne bi bilo mogoče uganjati sleparij s čudodelnimi sredstvi en gros, da bi se naše oblasti bolj zanimale za stvar, da bi bili naši zdravniki bolj agilni in naši lekarnarji bolj zavedni.

Obljubljeni dežela čarodejev in čudodelnih zdravilnih sredstev je Ogrska. Za njo se vrste Šveica, Anglija, Francoska in Hrvaška. Za primer naj navedem delovanje lekarn Toeroek v Budimpešti in Vertes v Lugosu. Kar vganjate te dve lekarni, presega že vse meje. Lekarnar Toeroek straši med našim ljudstvom z neustavljeno letaki, reklamnim materijalom in anoncami. Računajoč na lahkovernost nevarno bolnih, priporočajo svoje čudodelno tajno sredstvo zoper pljučne bolezni "Certosan." Steklenica velja samo 5 kron. V reklamah najprej o-maja zaupanje v zdravnik, češ, saj itak nič ne pomaga, potem pa našteje neresnične slučaje čudnega ozdravljenja. Tuberikulozni revez, ki se kot vtopljenec lovi vsake bilke, pošilja zadnje vianje v Budimpešto za skrivnostni Certosan, ki je brez vsake zdravilne vrednosti. Spekulant se ni zmotil. Na stotice je že šlo na Ogrsko, na stotine pa jih bo šlo pod zemljo, ki bi jih zdravnikova pomoč pravočasno še rešila.

Neka Stomoxigen Company se tudi skriva za lekarno Toeroek. Ponuja Stomoxigen kroglice, ki ozdravijo vse bolezni na želodcu. Da se kalini hitreje love, je ta čudna Company razpisala 12 tisoč kron nagrade za svoje odjemalce. Lahko, saj prodaja brezponemne kroglice brez vrednosti po 2 in 3 K 50 v. Ni mi treba posebej poudarjati, da tudi ta Company ra-

čuna na ljudsko lahkovernost in slepoto oblasti.

Naj osvetlita delovanje gospoda Vertesa v Lugosu. Čarodejec je znal sredstvo, ki gotovo od- vadi pijanec pijančevanja. V par tednih se pijanec pretepi v abstinenta. Čarobna pijača stane 6 K. Predstavljajte si ubogo delavčevno ženo. Ona in otroci stradajo, če pa je pijanec. Kaj bi takšna sirota ne žrtvovala, da bi privedla moža na pravo pot. V upanju na boljše bodočnost si še v svoji revščini pritrpa od ust par krajcarjev, da zbere 6 kron za čarobni napoj. Mož je popil kapljice, ki mu jih je žena skrivaj mešala med pijačo, pa spreobrnil se ni. Za 6 kron je bila sirota na najbolj falotski način opeharjena. Pri nas se še ni pojavil nikdo, ki bi svaril ljudstvo pred hijenami, ki jim je vsako človeško čustvo tuje, ki še umirajočega siromaka ocenijo.

Mislím, da ni odveč, da navedem v dokaz ljudske neumnosti sleparstvo s Gudrom Guyotf lekarjem. Omenjena tekočina pomaga za vse bolezni. Ljudstvo se tepe za njo. In kaj je ta čarobni Gudrom Guyotf — Stara smrdljiva katranova voda, ki je vredna s steklenico vred jedva 10 vinarjev. Pa ker so jo pripeljali iz Francije, jo ljudstvo prav rado plačuje po 2 K 50v. Moderni Paulini, ki je sleparil s Gudromom je zaslužil milijone. Oblasti se cel čas niso ganile!

Še nekaj. V zadnjih treh letih je zaslužil trgovec Merlier v Berlinu 4 milijone s svojimi čarobnimi sredstvi. Vse človeške nadloge in težave preženejo njegova sredstva. Ker so ga iz Nemčije pregnali, so ga vzele pod streho avstrijske oblasti na Dunaju. Zgodilo se je nekaj specijalno avstrijskega. Trgovcu, ki ni avstrijski državlján, so dali lekarno "Marienhilf" vnaem. Mi se pa zmerjamo, da imamo postave. Njegova čarobna sredstva so: Vitalito, Renasein, Antipositin, Vismervin, Antineurastin, Assanator in Herkules Kola.

Bolj ponižen je Feller v Stubi. Ozdravi vse bolezni, celo arteriosklerozo z Elsa fluidom za 42 v. Dobrotnik človeštva!

Posebno rubriko tvorijo "filantropi", ki zdravijo "zastenj". Sem spadajo najbolj nevarni sleparji. Skrivajo se navadno pod izmišljenim imenom kakega zdravnikarja. Ti kujoni operirajo na sledeč način. Pacient popiše svoje križe in težave ter jih vrže v poštni nabiralnik. Kmalu bo dobil pismo. Bolniku se opišejo strašne posledice njegove bolezni, ako se ne bo pravočasno zdravil. V tolažbo se mu priporoča čudodelno sredstvo, ki se dobi samo pri gotovi trdki, (ki je seveda s sleparjem v zvezi). Ptiček, ki se je vsedel na ta lim, zgubi par lepilperes iz repa. Čez nekaj tednov popraša slepar za junaško zdravje. Pacient, ki se je med tem nazobal neprebavnih pilul, se pritoži, da se zdravje ni obrnilo na bolje. Tedaj pa pride velikansko pisanje. Bolniku se napše znanstvena razprava o biokemičnih reakcijah, obenem pa se mu svetuje vnovič naročiti čarobnih pilul. Le premnogim se niti sečaj še ni posvetilo v glavi.

Nedavno tega je neka mestna gospodična je potožila svoje križe zdravniku-čarodeju v Šveici. Zabljeval je za ozdravljenje 25 frankov. Za ta denar ji je poslal 20 gramov natrijevega bromida, ki stane v naših lekarnah celih 20 v. Priporočam cenjenim bralcem gospoda Trayserja v Londonu, ki spada v to rubriko zdravnikov čarodejev, v blagohotno uvaževanje, obenem tudi vse njegove švicarske in ogrske kolege.

Dovolj primerov! Jasno sem dokazal, da sleparji znajo na vse mogoče načine spraviti v denar svoja čarobna sredstva. Zla, ki so ga povzročili ti mazači med našim ljudstvom je tako veliko, da je treba resno misliti na obrambo. Vsak cigan si dovoljuje čandanes delati najnevarnejših eksperimentov z našim narodnim premoženjem in zdravjem našega ljudstva. Kje pa stoji zapisano, da bi morali ravno Slovenci veljati za najbolj zabite ljudi na svetu!

— Še enkrat opozarjamo one rojake iz Chicago, ki še nimajo prvega papirja, ali drugega, da naj se pohitijo za pridobitvileti. Kdor ne zna sam pisati tozadevne prošnje, naj se potrdi v pisarno uredništva našega lista, kjer mu bomo spisali prošnjo brezplačno.

Ameriške vesti.

GRADBA LESENIH LADIJ.

New York, N. Y., 30. aprila.

Ob reki Passaic blizu Newarka, N. J. se je pričelo v tamošnji ladjedelnici zadnje dni delati s polno paro. Družba, ki lastuje to podjetje je najela veliko število tesarjev in izkušenih delavcev, ki bodo pričeli graditi za zvezno vlado nove lesene ladje. Prvo teh ladij bodo spustili v vodo že čez 90 dni, za promet bo pa dograjena čez poldrugi mesec kasneje. Gradba teh lesenih ladij se bo vršila pod nadzorstvom vlade. Ko bodo enkrat vse priprave v tej ladjedelnici izboljšane in povečane, bo mogoče tako ladjo že tekotom 10 dni dovršiti.

Vsa ta teh lesenih tovornih ladij bo veljala od \$350.00 do \$500.000; dolga bo 290 čevljev, široka 46, globoka pa 17 čevljev; njena brzina bo znašala po 16 morskih vozlov na uro, prostornina pa 3,000 ton.

SOCIALIST IZGNAN IZ SENATA.

Madison, Wis., 26. aprila.

V državni senatski zbornici se je vršilo danes glasovanje za izločitev socialističnega senatorja Frank Raguse, (Milwaukee, Wis.) iz senatske zbornice. Za to je glasovalo 30 senatorjev proti 3; Raguse in dva njegova sodruža sta oddala negativne glasovnice.

Do te izločitve je prišlo vsled tega, ker je Raguse minuli terek s svojimi govori ostro napadal preds. Wilsonovo vojno deklaracijo, katero bo država Wisconsin dala natisniti v 50.000 izvodih. Senatske zbornice je silila Raguseja, da naj prekliče svoje žaljive besede, česar pa ni hotel storiti.

IZJAVA BRAZILJE.

Rio Janeiro, Brazilija, 28. aprila.

Navzlic temu, da je velika naša sosedna republika Guatemala včeraj tudi pretrgala diplomatsko zvezo z Nemčijo, kateri bodo sledile najbrže še preostale južnoameriške države — Brazilija ne nikakor izpremeniti svojega dosedanjega stališča. Danes je izdala namreč brazilska vlada uradno izjavo, ali deklaracijo, da bo ostala strogo nevtralna v zadevi vojne med Nemčijo in Združenimi državami.

DOPIS.

Aurora, Ill.

Tukajšna naselbina se marljivo pripravlja na posebno slavnost, ki se bo vršila na Kresno nedeljo, to je dne 24. junija t. l.

Kakor skoraj vsaka naselbina tako imamo tudi tukaj več podpornih društev, spadajočih k raznim Jednotam. Eno izmed teh namreč društvo sv. Janeza Krstnika št. 11 K. S. K. J. si je kupilo novo zastavo, ki bo slovesno blagoslovljena gori omenjenega dne. Ravno isti dan, dne 24. junija praznuje to društvo tudi imendan svojega zaščitnika, ali patrona sv. Janeza Krstnika in 23. letnico, odkar je društvo ustanovljeno. Pač redka slavnost za našo malo naselbino.

Zastavo smo naročili od znane slovenske trdkarje Fr. Kerže v Chicagu in mislimo, da bo kmalu dovršena. Zatorej že sedaj najljudnejše vabimo bratska nam društva iz bližnjih naselbin, kakor tudi posamezne Slovence in Slovenke, da bi nas omenjeni dan posetili in pripomogli na ta način povečati našo slavnost.

Na bratska nam krajevna društva bomo kmalu poslali še posebno povabila, zakar jih že sedaj uljudno prosimo, da bi se te slavnosti odzvali v obilnem številu. Kar se tiče dela, je še tukaj precej dobro; plače tudi niso premlabe. A kakor povsod, drugod, tako se kaže tudi pri nas sestra vojne — drgninja. Zato pa vsak rojak pridno obdeluje vsak kosček zemlje ker sleherni dobro ve, da mu bo vsak pridelek dobro došel v tem kritičnem času.

Sobratški pozdrav vsem rojakom in rojakinjam širóm Amerike, posebno pa članstvu naše članske K. S. K. J.

Frank Gorenc, pred. dr. sv. Jan. Krst. št. 11. K. S. K. J.

Vsak dolar, katerega ženska potroši za nedeljsko obleko, ji donese dolar vrednosti in sičr za 90e ogledovanja in za 10e udobnosti.

POZIV.

S tem pozivam svojega moža John Chernicha v Roscommon, Mich., da mi naj hitro odpislje na dolenji naslov kovčeg z mojo obleko in perilom, ki je moja osebna lastnina.

Obleke za služkinjo ne potrebujem, dasiravno iščem služkinjo v nekem listu. Še enkrat ti povem, da je obleka moja last.

Margareta Chernich.

1804 W. 22nd Str. Chicago, Ill.

(Advertis. No 17-18.)

Dr. Martin J. Ivec

Slovenaki zdravnik

Physician-Surgeon

Vrhovni zdravnik K. S. K. J.

900 N. Chicago St. Corner Clay St., JOLIET, ILL.

Urad sraven slov. cerkve.

Uračno ure: 10—12; 2—4; 7—9. Chicago telefon: 4894.

Dom 2192 L.

MARIJA SLUCA

1828 W. 22nd St. Chicago, Ill.

Telefonski Canal 4729

iskusena je s državnim dovoljenjem

potrjena

BANICA

za zdravljenje

vsakim in hrvaškim Slovenkam.

Frank Petkovšek

720 Market Street

WAUKEGAN, ILLINOIS.

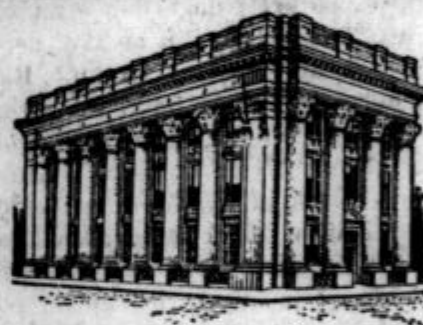
Zastopnik raznih parobrodskih družb. Pošilja denarje v staro domovino in opravlja notarske posle.

Se toplo priporoča Slovincem v Waukegan in okolici.

POD VLADNIM NADZORSTVOM ZEDINJENIH DRŽAV.

Ustanovljena leta 1857

Nacionalizirana leta 1864

ŽE 60 LET

je ta banka varno čuvala in držala prihranke ljudstva našega mesta. Ustanovljena je bila leta 1857. Sedaj ima že 14,000 ulagateljev. Njeno skupno premoženje, ali imetje znaša nad \$8,500,000.00. Preostanek glavnice in čisti dobiček znaša nad \$550,000.00, kar se drži v posebnem zaščitnem skladu.

Naložite torej Vaše prihranke v NAJSTAREJŠI IN NAJVEČJI BANKI V JOLIETU.

3% Narastle obresti se polletno pripisujejo k glavnici, ali pa izplačujejo na hranilne uloge od \$1.00 naprej. 3%

FIRST NATIONAL BANK OF JOLIET.

Joliet, Illinois.

"LJUDSKA BANKA".

PRVA-DRUGA NARODNA BANKA V PITTSBURGU

Nikar ne pošiljajte nam denarja v svrhu pošiljatve v Avstro-Ogrsko

IN SIČER DO TEDAJ, KO VAM NAZNANIMO, DA JE ZOPET MOGOČE POŠILJATI DENAR V STARI KRAJ.

Prva-Druga Narodna Banka, v PITTSBURGU, PA.

Med tem sprejemamo denar na hranilno vlogo, za katero plačujejo obresti.

FIRST-SECOND NATIONAL BANK

Corner Fifth Ave. & Wood Street, Pittsburgh, Pa.

USTANOVljena L. 1852.

Lastno poslojje.

Telefon: Canal 80

Martin Nemanich

SLOVENSKA GOSTILNA IN RESTAVRACIJA

1900 W. 22nd St., vogal So. Lincoln St., Chicago, Ill.

Zaloga in prodaja pristnega domačega vina. Točim vedno sveže izobno Heccherjevo pivo, fine likerje in prodajam izborne smodke. Cenj. gostom je mrzel in topel lunch zastoj na razpolago.

Rojaki Slovenci vedno dobro došli!

Ne strašite se!

Vaš denar je varen!

Če tudi je razglašena vojna, se vlada ne bode polastila Vašega denarja, naloženega na banki. Tako izjavlja predsednikova vojna deklaracija. Kar je Vaše, je torej Vaše in ostane Vaše; nihče nima pravice do Vaše lastnine, dokler se Vi zadržite mirno in ne rujete zoper našo državo.

3% obresti na hranilnih ulogah 3%

Obresti, ako nedvi. njene, se pripišejo h. glavnici in se tako zopet obrestujejo.

Pri nas bode vedno dobro in uljudno postreženi po svojem rojaku.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav in članica Federalnega rezervnega sistema.

Denarja v stari kraj Vam sedaj ne svetujemo pošiljati, tudi ne po brezličnem brzozjavu, ker so razmere preveč nestanovitne. Odajamo v najem varnostne škrinje po \$3.00 na leto za shranjenje vrednostnih papirjev in listin, kjer je potem isto varno pred o. njem in tatovi.

Poslojje, kjer so naši uradi, je naša lastnina.

Naše banka je depozitni urad za zvezno pošto hranilnico, z. mesto Joliet, za okraj Will, za državo Illinois in za vlado Združenih držav.

Odrpito vsaki dan, razun nedelj in praznikov, od 9. dop. do 3. pop.

The Joliet National Bank

JOLIET, ILLINOIS

Kapital \$150,000. Rezervni sklad \$360,000.

ZA ADRIJO...

Prvi in drugi del romana od E. F. V. — Spisateljica E. F. V.

(Nadaljevanje)

Šumel je lavor, dehtele so rože. Belle so se sere in kipi, grote so vabile v svoj hlad. Med mirtami in lavorjem je zamrl vzdih. Preko zidu po zamisljenosti poti sta se vrnila Jurija in Foscarei, dožinja je hitela v svoje sobe.

Dva dni za tem je sprejel senat nadvojvodovega poslanika. Senat, ki bi radi preziral Kraševca — ali kaj, ko je španski poslanik njegov zaščitnik. Giustiniani in Barberigo sta tudi za to, da se ne žali v poslaniku nadvojvoda, da se pošalja, da dobi de Ravnach prijazen odgovor. De Ravnach se pa tudi ne briga za neprijazne pogledne in besede benečanskega senata. Njemu, cesarskemu stotniku Reke pri sv. Vidu, ne imponira velikost ljudovlade, ne bahavstvo senatorjev. V robatih besedah je zahteval prostost Milanšiča in drugih Uskokov, zaprtih po krivici v Benetkah, prostost Rečanov, zaprtih v Labinju, čeprav jim je zahteval labinjski podesta, da smejo varno v Labin. Zahteval je preklic ukaza, da smejo Benečani ubiti Rečana, kjer koli ga dobe, ali prikovati na galeje za dvanaest let. Sicer prejde tudi nadvojvodu potrpljenje. — Jezno je gledal senat drznega Kraševca. Tak si upa groziti z vojsko! Ljudovladi, ki strahuje svet. Od strani nadvojvodove, od strani, ki zapade gotovo v borbi z močno ljudovlado. Smešno! In nasmešnil se je dož, se pogladi z verzičjo, odgovoril:

"Bila je in je želja ljudovlade živeti v miru s sosedi. Miru ne more biti, dokler vzemirja uskoka sodruga Adrio, dokler smejo Uskoki napadati in ropati Turke, benečanske zavetnike, ki prete zato ljudovladi z vojsko."

"Vaši svetlosti je lahko govoriti," se je obregnil nato Kraševce. "Toda Uskoki se ne dajo obvladati tako lahko. Celo armada bi bilo treba nad Senjo, da ukroti rogovileže. Sicer pa tudi ni tako hudo, kot trde poročevati vaše svetlosti. Uskoki morajo braniti meje in sebe, to je njihov posel. Ne smemo jim šteti vsake maleukosti v zlo. Saj so tudi oni kristjani. Ne smemo prepuštili njih duše neveri, je bil rekel rajni cesar Rudolf. Če jih preženemo na Turško, se vrnejo poturčeni — s Turkom... Tako pa stražijo krščanstvo..."

"Lepa straža!" se nasmeje ljudovlada Venier. "Smešno, da bi ne mogel ukrotiti nadvojvoda Ferdinanda pešice Uskokov. Neverjetno!"

"Svetli nadvojvoda sploh ne more poslati vojske v Senjo, ker je Senja cesarjev, gospod admiral. Treba se je pomeniti s cesarjem samim. To želi tudi moj knez. Zato odpušujemo po njegovem ukazu z Rosijem na cesarski dvor, ko doblimo od doževe svetlosti odgovor na pritožbo, ko izpusti slavna ljudovlada Uskoke, zaprte tu, in Rečane v Labinju. Pri cesarju nadaljujemo razprave z njegovimi svetniki. Nadvojvoda je že tako sit teh pritožb. Samo stroške ima s pošiljanjem komisarjev v Senjo."

"Kaj pomagajo vaše komisije in razprave. Spravite Uskoke od morja. Grabežniki ne bodo mirovali nikdar," se vtakne zopet vmes Venier.

"Grabežniki, gospod admiral!" vzroji Kraševce. "Grabežniki so tisti, ki rušijo naše soline, lovijo naše trgovce, hočejo napeljati vso trgovino na svoje ceste, ves denar v svoj žep. Grabežniki so tisti, ki ne plačujejo med državami dogovorjene mitnine, a jo hočejo pobirati od naših ladij. Uskoki pa so reveži, ki ne morejo živeti v zemlji. Kaj zato, če si pošljejo pošteno živčja pri neverniku..."

Vedno daljši in temnejši so postajali obrazi senatorjev. Kislo se je nasmešnil dož in se vzdignil: "Gospod poslanik, senat se bo posvetoval in vam izročil odgovor na nadvojvodove pritožbe."

"To se pravi, si že odpravil," je godel de Ravnach Rossijo, ko sta stopala iz dogane. "Benečanski obrazi in moja prazna možnja! To so zlodiji! Se zrija, govorič, da ne veš nazaj, ali si pes, ali mačka. Pa sem jim povedal, kaj Rossi! Vidiš, prav pravi Frankopan: Tu ni druge — udri vraga!"

XXVIII.

Venecijanske pisane lučice na marmornem čelu, v srebrenem plašču iz lu-

nimega svita, kako si lepa, Venecija, pesniški sen! Kako buči veselje narod po Piazzetti in Rivi, kako šumi veselje z ovenčanih gondol in altan! Regata. Divno veselje za Benečane. Zastavice na gondolah frlijo, črne oči žare, zveni sladki smeh, poje kitara, mandolina, hiti pesem do redkih srebrnih oblakov, hiti do veličastne kampanilove glave. Iz gondol, iz oken palač, z balkonov in bregov doni navdušen klic: "Slava doži, dožinji, signoriji!" Regata. Po regati veselica za ljudstvo na Markovem trgu, za pleustvo ples v dogani. Regata. Pozabljena je vojna s Španijo, pozabljena navzkrižja z Avstrijo, doklade, pritisk. Benečan vidi z lepote željno dušo samo divno sliko razsvetljenega morja. Vidi, kako teknujejo zvezde v višini s plameni v nižini, vidi žareče vrhove kampanilov, ovenčane kupole cerkva, vidi svoj dom kot živo pesem moči in slave, slave, ki kljubuje vekom. In vseh oči se obračajo na predstavitelja te slave, in moči. Pred dogano se ziblje zlati bucentaver. Ob jadrnih in jamborih so nanizani veliki lampijoni. Grški ogenj razsvetljuje krov velike ladje, razsvetljuje gondole, ki so se zbrale krog nje, čakajoč doževga znamenja. V dragoceni obleki, škrlatni plašč na rami, stoji Elizabet med senatorji in prokuratorji, med mladimi plemeči in poslaniki tujih vlad. Tu je oblastni poslanik španskega Filipa, dostojanstveni nuncij papežev, resni turški paša, francoski marki, prevzetni Avstriji. Tu so provedurji in plenilci iz Pulja, Rovinja, Poneča in otokov; vsi so prihiteli na regato. Prihiteli morda samo zato, da vidijo lepo dožinjo, da ulove eno samo besedo, en pogled. Vse sili k njej, ki sedi pod zlatim baldahinom, v krasni obleki iz ljubiceaste kadife, svetel venec, dragoceno rožo na glavi, škrlatni plašč na rami. Okrog nje lepe mlade dvorjanske, ob njej plavalni dečki. Za njo, na krmlu, trabanti, stafieri, trobentači.

Obleka, vrat nežna ušesa in roke dožinje, njena pahljača, pas, vse se svetli draguljev. A bolj od draguljev se svetli dožinjska črna zenica. Tako vlažno in mehko, ne v navadnem, vročem lasku. Razkrovi, z gondol in balkonov strmi vse nanjo. Živeje, burneje se oglašajo klic: "Živela dožinja!" Ljubko se nasmiha, ljubko se zahvaljuje Cecilija. Neka nenavadna radost se kaže v vsaki njeni kretnosti. Pahljača se odpira in zapira, pogled hit po gondolah, v sladkem smehljaju se blišči biseri vrsti zob. "Nocoj je dožinja posebno lepa," šepetajo španski poslanik Rossijo. "Žari kot nevesta. Ne radi doža — na mojo vero!" Rossi se nasmeje diplomatično, de Ravnach zakolne, pokliče vse kraške hudiče iz njihovih jam, vzame naj ga, če se vtakne on še kdaj v kako neumnost. "Po se stro grem," mu pravi Jurija, se preoblečene, si dene roko v veko. Nihče ne more v nemškem vitezju spoznati Jurija. A zdaj, glej ga norega, hoče veslati za stavo z Benečani! Z leve! Tristo vragov! Pozabil bo na vse, veslal tudi z desnice, vrgel klobuk in suknjo raz sebe, spoznal ga bo Venier — potem addio mondo! In zakaj vse to? Ker dobi stavo zlato verižico iz dožinjih rok. Senjanin ne more drugače, kot da se igra z življenjem. A tu tvega se sestrino življenje in spravi v sitnosti dožinje... Bedak!... Kaj še! Le razgrajajte, mladiči moji, da bo pozornost obrnjena na vas. Držite meče. Upam, da bo nocoj še posla. Pa ne ločite se drug od drugega, ne izgubite svojih slug izpred oči — ti hudiči nam zamotajo štrono... Res se vedejo stotnikovi spremljevalci tako razposajeno, da hiti rešiti pogled dostojanstvenih senatorjev od njih. Oni se se ne zanimajo, govorijo glasno z lepotičami v gondolah in na bregu, mečejo poljube, šopke. Iz gondol, raz breg lete šopki, pozdravi. Oj mladeniči iz Kranjske, pazite!... Grdo gledajo domači plenilci... Jeze se glasno, se norčujejo: Kaj hoče sivi starec, nemški vitez v gondoli? Z leve! Hoče teknuvati v veslanju! To so prevzetni noreci! Še nocoj naj se seznanijo z našimi pestmi! — Vse razgrajanje de Ravnachovih mladičev ne odtegne pozornosti od Jurija, ki sedi v dolgi, ozki gondoli in čaka z drugimi

na znamenje. Opašuje ga dvor, opazuje ljudstvo na bregu, si šepetajo o njem... Dožinja trepeče — žari. Ljubezno slavnega junaka, ki se igra z življenjem samo zato, da sprejme pred vsem svetom darilo iz njenih rok, taka ljubezna je polni s ponosom. Ali kako se izteče! Vsi svetniki, stojte na strani mojemu junaku... Da se izteče dobro, da venča Cecilija pred vsem dvorom Uskoka. Kako bi se nasmejala! Zvonko, veselo, kot se je tiste dni, ko še ni poznala Jurija Senjanina. — Kako narašča hrup!... Kaj kličejo na bregu? "Staviš na Dandola, na Contarina? Kje je naš Foscarei? Kako je smešen bradac v širokem klobuku! Tak bo veslal! Naj gre z Bogom! Z leve! meni, da užene naše veslače. Stari bedak! Ej, ne prinesejo leta pameti! Komaj se je privlekel v Benetke, ves je obvezan, pa hoče veslati za stavo. Zabiti Nemece! Obrišati si usta z verižico... Kaj se mudi dož, da ne da znamenja? Vse gondole so tu. Krasen pogled!"

Glas trobente... Vse umolkne. Strel. Svetel žarek svigne iz kampanila, se razširi v ognjeno kolo živih barv, ki se suče, se razprši. Gondole odlete kot pšica z loka, donebesni vršič ljudstva jih spremlja. Kaj kliče ljudstvo? "Sveti Marka! Glej Nemece, glej! Vzrastel je na vodi!" Vzemirje se plemenita družba na bucentavru, blede se dvigne dožinja, da vidi... Vidi bolj z duhom kot z očmi. Med palačami, leskečimi se od luči, lete gondole. Med njimi Jurija. Videl je naglost izurjenih veslačev, vrgel je klobuk, suknjo raz sebe, z obema rokama vesla — prva bo njegova gondola ob mostu Rialto. Jurija, Jurija! V nesrečo hitiš. Svetlo je kot na dlan. Ves dvor gleda za teboj, gleda Venier. Ha — kaj tako igra po svakovem obrazu? Udari se po glavi, se nasmeje, stopi k doži. "Ptič nam gre sam v pest, svetli dož," mu pravi. Spoznal te je, Jurija... Kako bi te tudi ne. Tako dviga samo Senjanin glavo pri veslanju, tako obrača veslo samo Uskok. Gorje! Tuja obleka, rama in brada te niso zakrile ne ljubezni, ne sovrastvu. Rešiti, Ivan, rešiti — a kako! O, da sem kneginja v škrlatu in venec, in sem slabotnejša od sužnje... Ivan... Že ve, že vidi. Stisnil je obrvi. Kako je lep nocoj moj brat, nocoj, ko hoče rešiti Zoro iz dogane, nocoj... Kaj ti je zapisano na čelu, moj edini, dragi brat?... Slutnja, zla slutnja, ni stiska sree...

"Dolgočasno!" znanje Ivan z rameni in se kreče malomarno čez krov. Ustavi se pred de Ravnachom in govori leno: "Vam u gaja, gospod stotnik! Je zanimivo: A da vidiš večkrat, se navlečš. Prestar sem. Zdi se, da dobi vaš prijatelj stavo. A ni še gotovo. V Benetkah se premeni v zadnjem hipu kaj. Dovolite, da se poslovi tukaj od vas..."

"Vi ste trudni, don Foscarei?" vpraša pozorno Rossi. On razume svarjenje Foscareijevo. Naivni Kraševce pa, ki ne ve zmisla dvoumnemu govorjenju, vpraša bučno: "Kam vas zdaj hudič nese? Tako vino imate, naj me vzame hudič, če ni res, vino, ki teče kar v grlo... Še bi ga pili kapljico pri vas."

"Počakajte me, gospod stotnik," mu stisne Foscarei živo roko. "Saj ne odidete še jutri. Vrnem se jutri večer. Izvedel sem ravno, da se mudi v Bologni meni znani zvezdoslovec, ki odide jutri."

Glasno govori Foscarei, naglo ga obstopi tropa znanec. "Kaj, Foscarei, kličejo, 'vi odidete pred plesom? Plašljivec — le vdaite se, da bežite pred dekleti. Zunan naj se ozirajo za vami!'" "Pustite ga," se oglasi drugi — "neveste ni tu — lepe Klare ni..." "A tako — umevno... Veslal bo mimo njejeva balkona — pozdravil..." "In se vrnil z njo na ples..." Glasen smeh sledi domnevkom. Ivan ne ugovarja, se smeje, prihaja k sestri. Kaj si tako lep nocoj, moj edini, dragi brat? Kako znamenje se ti je zarisalo v čelo? Oh, težka slutnja mi stiska sree... Pahljača pada dožinji iz roke. Naglo jo pobere deček in vidi, kako smutno blesta sta postala brat in sestra. Ah, dožinja je slabo — brat jo vede k lopi, na zrak. Spoštljivo se umaknejo trabanti. Kaj si pravila? Kaj se gledata tako? Znaša je ljubezna tega brata, te sestre. — "Če murjem, Cecilija, tolažiš roditelje — molči zame," pravi Ivan. "Strastno ga objame sestra. V hipu preživita od sreče obzarjeno otroško dobo

— dni, ki so bili osodopni za oboje. Zadnjikrat? "Ne, ne, moj brat! Ne hodi! Naj murjeta! Moj brat si ti — onadva sta tujca, Senjanina..."

Rahlo poljubi brat sestro, jo spremlja vračajoče se ladja, izginje Foscarei z bucentavra. Zdaj odprti, dožinja, plahe oči. Smehljaj se! Zmagovalce prihaja po nagrado. "Vitez, vitez Nemece! Svanota za Benečane!" vpije ljudstvo. Dož se bliža, sede k soprog. O, pogumno, mirno, za Boga! Prihaja jo gondole. Oni, ki stoji tako pozorno v prvi, tvega življenje, da diše le hip v tvoji bližini. Veržica, nagrada, bo vezilo smrti. "Krasno!" pravi dož. "Nemški vitez je premagal naše veslarje. Čudno, kaj! Pa slutim, kaj ga vzpodbuja. Iz kraja je, kjer so cveteli pesniki ljubezni. Mislili smo, da je minil čas trubadurjev in enakih bedakov. Pa ni tako... Še žive tukaj noreci... Kako misli moja od pesnikov opevana gospa!"

Jezno stisne dož soprogino roko. Ona zataji bolečino, se nasmeje: "Menim, da je srečna doamna, radi katere tvega tak vitez življenje. Ampak tu se gre le za prosto stavo, dragi soprog. Kaj pravite, gospice moje!" (Dalje prihodnjici.)

Ali si morda že opazil, kako malo poslušalec je navzočih, če te kdo povzdiguje v oblake in hvaleži?

CENJ. ČLANI IN ČLANICE TER ČITATELJI! Kupujte pri trvdkah in podpirajte trgovce, ki oglašujejo v našem listu!

Pozor gg. tajniki krajevnih društev!

Kadar potrebujete nova društvena pravila, lično izdelana pisma, kovrta, vabila in vstopnice za veselice, ali kake druge tiskovine, obrnite se na največjo slovansko tiskarno v Ameriki, na

NARODNO TISKARNO, 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Ta vam bode izgotovila vse tiskovine v popolno zadovoljnost glede cene, točnosti in okusnega dela. Osebito vam priporočamo zelo priprave Vplachne knjižice za člane in članice, izdelane v malom šepnem formatu in trdo vezane. Pajle imamo v zalogi zelo prikladne Nakamice za blagajnike za izplačevanje bolniške podpore in drugih izdatkov, ter Potboznice. Tiskane imamo tudi Bolniške liste, večje in manjše in posebne pole za vodstvo članov, da se ima na podlagi teh pol lahke vedne natančen pregled števila članov po skladih, ali razredih.

Na zahtevo pošljemo vsakemu društvu vzorec gorinavedenih tiskovin na ogled brezplačno!

OPOMBA: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. S. K. Jednoto".

Za zastave, regalije in vse društvene potrebščine.

Prva in najstarejša domača tvrdka

F. Kerže Co.

2711 So. Millard Ave. Chicago Ill.

Vse delo in blago garantirano. — Ceniki zastonj.

Poročne obleke

Velika izbira in v raznih krojih:

\$9.75 \$12.50 \$14.50

\$17.50 \$19.50 \$25

Krasni poročni venci po \$1 in višje.

Spominsko darilo

Vsaki nevesti, ki kupi pri nas vso poročno obleko, damo zastonj lepo in prikladno spominsko darilo.

Prvo nadstropje Razprodaja čevljev.

V našem prvem nadstropju boste našli največjo zalogo obuvala v Jolietu.

Delavski čevlji za moške prodajamo po.....

\$3.50 \$3.90 \$4.50

Moške čevlje za nedelje po.....

\$2.95 3.50 3.90 4.90 5.90 6.90

Ženski čevlji po.....

\$2.75 3.45 3.90 4.90 5.90

Čevlji za dečke po.....

\$1.75 2.25 2.95 3.40

Čevlji za deklice po.....

\$1.75 2.25 2.45 2.95

Mi jamčimo, da se bodo čevlji lepo nosili.

V tem nadstropju je tudi zaloga srajc za moške in dečke, zaloga zavrtnic, ovratnikov, rokavic, perila in dragulj (zlatnine.)

Tretje nadstropje

Ženski klobuki — V zalogi imamo 750 okrašenih ženskih klobukov. Denar si lahko prihranite če kupite klobuk pri nas. Klobuki so najnovejše mode, cena je nižja kot drugje. Če potrebujete torej nov klobuk bodisi ženski ali za otroka, pridite k nam; ogledajte si našo zalogo. Lahko si prihranite nekaj če klobuk pri nas kupite.

Dogotavljeni ali okrašeni klobuki

so po: \$2.98, \$3.98, ali.....

Klobuke za otroke prodajamo od 59c do \$2.98

Velika zaloga umetnih cvetlic za okraske po 12c

Ženska krila (kiklje) — iz finegr trpežnega tkanega blaga narejene po najnovejši

modi po.....

Obleke za doženke — Iz finega blaga lepo okrašene s čipkami in vezanjem,

po..... 98c

Površniki za gospodične in mlade žene.

Kupili smo 50 takih površnikov. V zalogi imamo tudi športne površnike navadno izdelane in umetno v priprostitih barvah. Posebno lepi so naši Velour (zamestni) površniki. Ti površniki so bili narejeni za prodajo po \$15.00, mi jih pa dajemo po..... \$9.50

Razprodaja ženskih površnikov in oblek. — Razprodali smo jih že na stotine; vsaka naša odjemalka trdi, da je kupila naš pri nas za malo denarja najlepší površnik in obleko kar jih je tu na trgu. Velika izbira v vseh barvah in krojih. Ogledajte se pri nas v ponudnjah, ko se bo to obleko prodajalo po..... \$13.95

Korzetne prevlake — Ženske korzetne prevlake (covers), najnovejše mode, v vseh velikostih, po..... 59c

Spodnja krila iz muslina — Ženska spodnja krila, najboljše vrste, lepo obrobjena z finim vezanjem (čipkami), po..... 98c

Te cene veljajo samo za ponedeljek in torek

Svila, lepo tkana, črtasta izborne kakovosti, velika izbira vzorcev jard po..... 49c

Solnete blago v navadnih barvah, fine kakovosti, jard po..... 25c

Voile blago, 40 paleev široko, navadno zelo oVile blago, najboljši kakovosti, jard po..... 23c

Tussah svilu, 36 paleev široka, lepo križasta in v navadni barvi; prikladno blago za ženske obleke. Stara cena je bila 59c, sedaj pa..... 39c

Prevlake za podglavne blazine. Velika izbira teh prevlak, narejenih iz finega muslina; okrašene z vezanjem. Stara cena 69c, sedaj samo..... 39c

Rjuhe. Posobno težke rjuhe iz muslina, brez šiva, velikost 72 krat 90 paleev, stara cena 85c, sedaj samo..... 69c

Flanelno blago. Neubeljeno Canton flanelno blago; stara cena 15c, sedaj pa samo..... 9c

Belo blago. Velika zaloga belega blaga posebne kakovosti, jard po..... 12c

Belkasto platno, jard široko, fine kakovosti 1 jard..... 9c

Postelne preproge. 21 jarda široke, težke, neubeljene, dolge, da..... 24c

Zastorji za okna, fine kakovosti, oljate barve iz platna, čevljev dolge, po..... 39c

Kosmate posteljne odeje. Lepo križaste, najboljše vrste, stara cena 39c, sedaj samo..... 23c

Otroške nogavice, fine in trpežne v raznih številkah, stara cena 15c, sedaj par samo..... 9c

Čipke — 200 kosov finih čipk v raznih vrstah, najboljšega izdelka, jard samo..... 5c

Gumbi iz bisernice, male vrste, 2 ducata za..... 1c

Ubeljene turške brisače. Iz trpežnega blaga, posebno velike 21x45 paleev. Cena 1 brisače..... 19c

Samo 6 enemu kupcu..... 19c

Dolge ženske svilnate rokavice, črne ali bele; velika izbira, 1 par samo..... 79c

KUPON št. 1

Izjemna 12c razprodaja — Cela miza finega novovrstnega Voile blaga, belega, (platinenega) blaga, Galateas, Serpentine Crepe, belega plisa, blaga za brisače, čipke in druge vrste blago, s tem kuponom jard 12c

KUPON št. 2

Široke preproge za postelje — Prej smo jih prodajali po 12c jard, v četrtek in petek bo cena tega blaga s tem kuponom jard samo po..... 7c

Hranite STERNOVE TRADING ZNAMKE

le so največje vrednosti v Jolietu. Ne veljajo vas nič. Mi jih dajemo zastonj.